

AKADEMIN FÖR HÄLSA OCH ARBETSLIV
Avdelningen för socialt arbete och kriminologi

En kartläggning av Kriminalvårdens samarbete med volontärsektorn

En lägesbild av frivilligorganisationers uppdrag och funktion

Elin Hedlund Eriksson och Julia Jennerstig

2022

Examensarbete, Grundnivå, 15hp
Kriminologi
Kandidatprogram i utredningskriminologi
Examensarbete för kandidatprogram i kriminologi

Handledare: Emy Bäcklin
Examinator: Kristina Jerre

Abstract

The purpose of this survey was to get an overview of the cooperation between the voluntary sector and the Swedish Prison and Probation Service. Points of interest were the organizations' tasks, functions, how much they receive in state subsidies and how the cooperation works. Questionnaires and interviews were used as methods, which were analyzed with thematic analysis. The result showed which organizations have been given state subsidies in 2022, tasks and functions of those organizations, as well as challenges in the cooperation. The conclusion was that there is an overall positive cooperation and that the organizations can be a complement and fulfill an important function. A problem was that the care interventions are unequal. It also appeared that a number of organizations who don't receive state subsidy cooperate with the Prison and Probation service. This survey didn't include them, but future research could.

Keywords: The voluntary sector, Prison and Probation service, Non-profit organizations, Prison, Jail

Sammanfattning

Syftet med studien var att genom en kartläggning få en lägesbild av volontärsektorns och Kriminalvårdens samarbete i Sverige. Det som studeras är volontärsektorns uppgift och funktion, även hur mycket statsbidrag de får och hur samarbetet fungerar mellan parterna. Kartläggningen gjordes med hjälp av strukturerade frågeformulär och intervjuer, som analyserades med tematisk analys. Resultatet visade vilka frivilligorganisationer Kriminalvården gett statsbidrag år 2022 samt vilken uppgift och funktion de fyller. I resultatet påvisades även en djupare förståelse kring samarbetets funktion och de svårigheter och utmaningar som finns, samt hur frivilligorganisationerna kan utgöra ett komplement till Kriminalvårdens verksamhet. I slutsatsen presenterades ett överlag positivt samarbete mellan frivilligorganisationerna och Kriminalvården, där frivilligorganisationerna fyller en viktig funktion, men där de ojämlika vårdinsatserna problematiserades. Det framkom också att det finns samarbeten med fler frivilligorganisationer, som inte får statsbidrag. De inkluderades således inte i denna kartläggning, men är något som framtida forskning skulle kunna ta hänsyn till.

Nyckelord: Volontärsektorn, Kriminalvården, Frivilligorganisationer, Anstalt, Håkte

Förord

Detta examensarbete har genomförts av Elin Hedlund Eriksson och Julia Jennerstig inom ramen för Kandidatprogrammet i utredningskriminologi vid Högskolan i Gävle. Ett stort tack vill vi tillägna Emy Bäcklin, vår handledare, som har hjälpt och stöttat oss att genomföra denna kartläggning från början till slut. Ett stort tack riktas också till Björn Hedlund, Martin Jennerstig och Amanda Jansson som hjälpt till att korrekturläsa och kommit med värdefull feedback.

Uppsala, maj 2022

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Syfte och frågeställningar.....	2
Förklaring av begrepp.....	2
Disposition.....	3
Tidigare forskning.....	4
Volontärsektorns betydelse och funktion på häkte och anstalt.....	4
Kunskapsluckan.....	5
Volontärsektorns nackdelar och potential för förbättring.....	5
Nyliberalismen och dess påverkan på volontärsektorn.....	6
Litteratursökning.....	7
Teorier.....	9
Teorin om Sociala band.....	9
Teorin om Mimesis.....	10
Teorin om Strain.....	11
Metod.....	12
Bortfall.....	12
Avgränsning.....	12
Tematisk analys.....	13
Tillvägagångssätt.....	14
Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet.....	16
Etiska ställningstaganden.....	18
Resultat och analys.....	21
Frivilligorganisationernas uppdrag inom Kriminalvården.....	21
Svar från representanter på Kriminalvården och frivilligorganisationerna.....	23
En generellt positiv bild.....	24
Bryta isolering.....	25
En mer neutral kraft.....	26
Skillnader i Kriminalvårdens och frivilligorganisationernas uppgifter.....	27
Den brottsförebyggande funktionen.....	29
Svårigheter och förbättringspunkter.....	31

Diskussion.....	35
Litteraturförteckning.....	38
Bilagor.....	43
Bilaga 1 - Frågeformuläret.....	43
Bilaga 2 - Påminnelse frågeformulär.....	45
Bilaga 3 - Frågeformulär till Regionerna.....	47
Bilaga 4 - Kompletterande frågor till representanter på Kriminalvården.....	49
Bilaga 5 - Frågor till frivilligorganisationerna.....	50
Bilaga 6 - Planerad verksamhet på Kriminalvården år 2022.....	52

Inledning

Volontärsektorn har länge varit förbisedd inom forskningen, trots deras sedan många år stora inblandning i rättsväsendet (Tomczak & Buck, 2019a, s. 898). I Sverige har den svenska välfärden fått en mer privatiserad och decentraliserad karaktär, likaså polisen som organisation sedan 1990-talet (Gallo & Svensson, 2019, s. 82; Ceccato & Dolmén, 2013, s. 92). I och med omstruktureringar, ekonomiska nedskärningar och nyliberala strömningar har volontärsektorn fått en allt större utbredning i Sverige, i de andra nordiska länderna samt i England, Wales, USA, Kanada, Australiens, Nya Zeeland och Frankrike (Tomczak, 2017, refererad i Tomczak & Buck, 2019b, s. 276-277; Tomczak & Buck, 2019a, s. 899). År 2022 beviljades tre nordiska forskare (Bäcklin, Helminen & Olesen) bidrag från Nordic Research Council for Criminology (NSfK) för att starta ett nordiskt nätverk för forskare med fokus på volontärsektorn inom det nordiska kriminalpolitiska området (NSfK, 2022). Detta kommer att bidra till en bredare förståelse för volontärsektorn som område och vad deras roll inom rättsväsendet är.

I Sverige är det Kriminalvården som bestämmer vilka frivilligorganisationer inom det brottsförebyggande området som ska få statsbidrag och hur mycket varje frivilligorganisation ska få. Det är regeringen som beslutar hur mycket Kriminalvården får att fördela (Kriminalvården, u.å.b). Enligt Kriminalvården (u.å.b) är det frivilligorganisationer som arbetar för återanpassning i samhället, förberedelse inför frigivning samt de som har stödjande insatser efter frigivning som får bidrag. Ett samarbete mellan Kriminalvården och frivilligorganisationerna betraktas också från det statliga hållet som en viktig del i det återfallsförebyggande arbetet samt som ett betydelsefullt redskap för att motverka intagnas isolering (prop. 2009/10:135). I Kriminalvårdens riktlinjer för samverkan med volontärsektorn framgår det att samarbetet ses som ett sätt att komplettera de egna insatserna och där syftet är att stärka de intagnas sociala situation och återanpassning (Kriminalvården, 2018, s. 3). Ett annat specifikt mål som tas upp är behovet av mänsklig kontakt med personer som inte har ett myndighetsperspektiv.

Frivilligorganisationerna inom volontärsektorn har en stor roll inom rättsväsendet idag och kan vara avgörande för att rädda liv på både kriminella, ex-kriminella och andra. De kan även bidra med att främja personlig utveckling och minska återfallen i brott, enligt Tomczak och Buck (2019b, s. 289). Författarna menar att volontärsektorns påverkan är relativt outforskad och att det borde finnas större intresse i att motverka kunskapsluckan med tanke på hur

mycket staten betalar varje år för att minska brottslighet och återfall i brott. Därmed anser även vi det motiverat att studera frivilligorganisationernas roll inom Kriminalvården.

Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att se över samarbetet mellan Kriminalvårdens anstalter och häkten och de för år 2022 bidragstagande frivilligorganisationerna i Sverige. Vi kommer således undersöka vilka organisationer det handlar om, men också hur mycket statsbidrag organisationerna får av Kriminalvården år 2022, vad deras uppgifter är och vilka funktioner de fyller. Detta kan påvisa skillnader vad gäller graden av samarbete mellan olika regioner i Sverige och ge en allmän översikt över hur läget ser ut när det gäller volontärsektorns delaktighet i Sverige. Då området hittills är relativt outforskat kan en lägesbild ge kunskap som kan möjliggöra jämförande studier om volontärsektorerna i Norden. Att kartlägga detta möjliggör också att senare kunna utreda samarbetets effekt och huruvida volontärsektorn har en betydelsefull brottsförebyggande funktion i samhället. Denna kartläggning är även en del av ett större forskningsarbete där de nordiska ländernas volontärsektorer undersöks inom det kriminalpolitiska området (se Bäcklin, Helminen & Olesens nordiska nätverk med fokus på volontärsektorn).

Våra frågeställningar är följande:

- Vilka frivilligorganisationer samarbetar Kriminalvården med och vad är deras uppdrag och funktion utifrån en teoretisk utgångspunkt?
- Hur kan frivilligorganisationer komplettera Kriminalvården i en svensk kontext?
- Finns det några svårigheter/nackdelar med samarbetet?

Förklaring av begrepp

Volontärsektorn innefattar välgörenhets- och frivilligorganisationer som arbetar med kriminaliserade individer, deras familjer, brottsoffer, samhället och politiska stödprogram (Tomczak, 2017, refererad i Buck, 2020, s. 6). Volontärsektorn kan sägas delas upp i tre delar: lagstadgade volontärer, kvasi-lagstadgade volontärer samt frivilligorganisationer (Tomczak & Buck, 2019b, s. 277). Det är den sistnämnda kategorin av volontärsektorn som vi ämnar titta närmare på, frivilligorganisationerna. Det kan dock vara viktigt att ha i åtanke att dessa kategorier är något flytande, då vissa frivilligorganisationer kan ses som ett mellanting (Tomczak & Buck, 2019b, s. 287).

Frivilligorganisationer är inte organiserade av staten, utan arbetar på eget initiativ, på lokal, regional, nationell eller internationell nivå (Tomczak & Buck, 2019b, s. 277, 281). De är formellt bildade, ideella och oberoende (Schwabensland 2016, s. 1–2, refererat i Tomczak & Buck, 2019b, s. 281). De kan få statlig finansiering och engagera sig ideellt för rättsväsendet och statliga myndighetsorgan och samarbeta med dem, tillhandahålla tjänster, arbeta med opinionsbildning och kampanjer med inriktning mot olika klientgrupper (Tomczak & Buck, 2019b, s. 281).

Nyliberalismen är en politisk idé som har till syfte att använda statens makt för att upprätthålla den liberala marknadsordningen och ekonomin (Nyberg, 2016, s. 195). Enligt ett nyliberalt synsätt möjliggör den fria konkurrensen en god ekonomisk tillväxt samt en optimal användning av samhällets resurser, menar Nyberg (2016, s. 199-200, 203). Enligt författaren har den nyliberala påverkan på det svenska samhälle lett till en större valfrihet gällande varu- och tjänsteleverantörer samt till omregleringar med privatiseringar och konkurrens inom den svenska välfärden som följd. Detta har även lett till att frivilligorganisationer har blivit en viktig aktör inom volontärsektorn (Tomczak & Buck, 2019a, s. 899).

Peer-mentoring är ett begrepp för när personer som har egen erfarenhet från ett tidigare kriminellt liv blir mentorer för nuvarande kriminella i syfte att motivera en förändring och inspirera till ett annat liv (Buck, 2020, s. 3).

Disposition

Denna uppsats består av nio kapitel där det första kapitlet är en inledning och översikt av ämnet tillsammans med syfte och frågeställningar kopplat till kartläggningen. Det innehåller även en förklaring av begrepp som används i uppsatsen. Kapitel två ger en insikt i tidigare forskning och i det tredje kapitlet redovisas de teorier som kan relateras till volontärsektorns arbete på Kriminalvården. Kapitel fyra handlar om den metod som har använts samt hur datainsamlingen har genomförts. Kapitlet beskriver även vårt tillvägagångssätt vid genomförandet av kartläggningen samt undersökningens grad av validitet, reliabilitet och generaliserbarhet. Även de etiska ställningstaganden som vi gjort under undersökningens gång tas upp. Kapitel fem beskriver resultatet, där det analyseras och relateras till tidigare forskning samt teorier. I kapitel sex kommer slutligen resultatet att diskuteras och reflektioner som uppkommit under undersökningens gång kommer att tas upp.

Tidigare forskning

Den tidigare forskningen om volontärsektorn har vi delat in i fyra teman, som vi anser belyser vad forskningen hittills har handlat om. Dessa teman är *Volontärsektorns betydelse och funktion på häkte och anstalt*, *Kunskapsluckan*, *Volontärsektorns nackdelar och potential för förbättring* samt *Nyliberalismen och dess påverkan på volontärsektorn*.

Volontärsektorns betydelse och funktion på häkte och anstalt

Tholén och Staaf (2018, s. 77) beskriver i sin forskning betydelsen av volontärsektorn och förhållandena på häkte och anstalt. Författarna beskriver att skillnaden mellan anstalt och häkte är att det finns strängare rutiner kring kontakt med volontärer på häktet, då det krävs tillstånd från åklagaren för att få besöka en häktad person, vilket försvårar samarbetet med volontärsektorn i detta avseende (Tholén & Staaf, 2018, s. 77). Ett nekande av besök på häktet kan skapa en outhärdlig situation för den häktade då den inte får ha någon kontakt med omgivningen och inte heller får se på tv, lyssna på radio eller läsa tidningar (Tholén & Staaf, 2018, s. 76-77). Tidigare forskning från Brå (2003, s. 24) har visat hur betydelsefullt det kan vara med stöttning från volontärsektorn i den svåra tiden på häktet. De beskriver exempelvis KRIS (Kriminellas revansch i samhället) betydelse som frivilligorganisation (detta är en frivilligorganisation där peer-mentoring tillämpas), där ett besök av dem kan vara ett positivt inslag i en annars svår tid på häktet. Att någon som vet hur situationen är och som varit med om detsamma kommer och bara finns där för en (Brå, 2003, s. 24).

Även Olesen och Rosenholms (2021, s. 65) kartläggning över volontärsektorns arbete i Danmark påvisar volontärernas viktiga roll inom Kriminalvården. Författarna betonar tre huvudsakliga funktioner, där den första är att volontärerna erbjuder andrum, där de kriminella kan pausa från livet i fängelse en stund och prata med någon utanför. Den andra funktionen som författarna har identifierat är att klienterna upplever en samhörighet med världen utanför med hjälp av volontärerna. Den tredje är att volontärerna kan hjälpa till med praktiska saker och överlag göra livet enklare för klienten (Olesen och Rosenholm, 2021, s. 65).

Enligt Tomczak och Buck (2019a, s. 899) kan frivilligorganisationer ge viktiga bidrag till samhället och vara behjälpliga med att minska brott och återfall och därigenom rädda liv. De kan dessutom främja personlig utveckling och förändring. Ishkanian och Ali (2018, refererad i Tomczak och Buck, 2019a, s. 899) menar att frivilligorganisationer har spelat en viktig roll

när det kommer till att lyfta och utveckla frågor inom våld i nära relation och även gällande kampen för jämställdhet Buck (2020, s. 21) visar också fördelen med volontärsektorn där frivilligorganisationer som utövar olika former av peer-mentoring har ett mer jämlikt förhållningssätt med intagna än klassisk hierarkisk rehabilitering. Bäcklin (2021, s. 14) problematiserar däremot denna bild genom att lyfta frågan om ojämslällda maktrelationer, där kvinnor vittnar om att de har känt sig obekväma i den maskulina kontexten som finns inom vissa frivilligorganisationer. Kvinnor har även upplevt kränkningar och sexualisering i relation till detta. Författaren lyfter behovet som kan finnas av grupper/frivilligorganisationer där bara kvinnor är välkomna för att motverka en sådan maktobalans. För även om dessa frivilligorganisationer ger en möjlighet att göra upp med maskulinitetsnormerna, kan det samtidigt förstärka sexistiska strukturer, vilket författaren menar kan utlösa trauman hos kvinnorna från sina tidigare liv (Bäcklin, 2021, s. 15). Genom studien visar alltså Bäcklin (2021, s. 16) på hur en maskulin kontext kan hjälpa och stödja män, men ha en negativ effekt för kvinnor inom samma kontext.

Kunskapsluckan

Tomczak och Buck (2019a, s. 898) menar att forskning om volontärsektorn i princip är obefintlig trots volontärsektorns inblandning i straffrätten under många år. Författarna menar att volontärsektorn bör få större uppmärksamhet från akademiker, beslutsfattare och praktiker då det finns en potential hos volontärsektorn att utforska skapandet av sociala och straffrättsliga förändringar (Tomczak och Buck, 2019b, s. 277,280, 289). Om det fanns mer forskning på området menar författarna att det skulle framkomma fler möjligheter till samarbete. Anledningen till att volontärsektorn är förbisedd kan handla om dess komplexitet, avsaknad av analytiska verktyg som kan användas inom området samt att det inom sektorn används ett heterogent språkbruk, med olika begrepp och vitt skilda inriktningar på den forskning som görs (Tomczak & Buck, 2019a, s. 899). Buck (2020, s. 13) tar även upp att få personer har analyserat hur straffrättsliga frågor påverkar frivilligorganisationerna som exempelvis använder sig av peer-mentoring, där ett svenskt exempel kan vara KRIS som har volontärer som tidigare varit kriminella (se även Bäcklin (2021) som skrivit om peer-support i en svensk kontext).

Volontärsektorns nackdelar och potential för förbättring

I den tidigare forskningen framgår flera nackdelar med volontärsektorn eller angående samarbetet med volontärsektorn. Olesen och Rosenholm (2021, s. 66) visar till exempel på

hur kriminalvårdsanställda kan se volontärerna antingen som en konkurrent eller som en hjälp för klienterna som de själva inte kan tillhandahålla. En annan aspekt som författarna lyfter är att det finns en bristande kunskap om volontärsektorn, där anställda inom Kriminalvården har svårt att se vad volontärerna gör och vad de har att erbjuda (Olesen och Rosenholm, 2021, s. 71). Kriminalvårdsanställda vittnar nämligen om att dem enbart är inblandade i säkerhet och praktiska åtaganden. Varje person måste även godkännas ur säkerhetssynpunkt vilket avgör huruvida volontärerna kan erbjuda sina tjänster på anstalter eller häkten (Tholén & Staaf, 2018, s. 77).

Benson & Hedge (2009) menar enligt Buck (2020, s. 6) att det finns en risk när volontärsektorn och staten får ett närmare samarbete, att det kan begränsa frivilligorganisationernas kritiska och nytänkande åtgärder. Corcoran (2011, s. 34, refererad i Buck, 2020, s. 6) menar också att frivilligorganisationer blir allt mer lika varandra när frivilligorganisationerna måste anpassa sig till de byråkratiska och hierarkiska organisationsformerna som Kriminalvården använder sig av.

En annan problematik är den som Buck (2020, s. 227) nämner om volontärernas inte alltid lätta förhållanden på anstalter, där ex-kriminella volontärer kan möta motstånd och bli dömda för deras förflutna. Hon menar att deras äkthet, intentioner och beredskap att hjälpa andra kan ifrågasättas och kan skapa känslor av skam hos volontärerna. Andra nackdelar som nämns handlar om krångliga rutiner gällande kriminalvårdens och volontärsektorns samarbete och att det skulle behövas ett bredare och mer öppet samarbete mellan parterna (Buck, 2020, s. 227). Detta påvisar således en förbättringspotential inom området.

Nyliberalismen och dess påverkan på volontärsektorn

Mycket av den tidigare forskningen om volontärsektorn tar upp hur den har utvecklats och fått stort inflytande på grund av nyliberalismen och dess omstruktureringar. Tomczak & Buck (2019b, s. 276-277) redogör för hur volontärsektorn har utvecklats och fått en stor plats i både det svenska samhället samt i många andra länder i och med straffrättsliga omstruktureringar. Gallo och Svensson (2019, s. 82) beskriver att både vinstdrivande och icke-vinstdrivande organisationer fått större plats i samhället, till följd av att makten decentraliserats sedan 1990-talet och gått från statligt styrd till mer kommunstyrd. Detta menar de har gjort att kommunerna fått större ansvar för välfärdsfrågor och att de är mer fria att styra vilka aktörer som ska utföra tjänster med de offentliga medlen.

Orsaken till att frivilligorganisationer har blivit en viktig aktör inom straffrätten beror till stor del på just ekonomiska nedskärningar och nyliberala strömningar enligt Tomczak & Buck (2019a, s. 899). Enligt författarna har staten i Storbritannien haft ett ökat fokus på att volontärsektorns funktion ska vara att utföra tjänster effektivt och kostnadseffektivt, och försökt minska deras opinionsskapande funktion. Buck (2020, s. 13) beskriver att många frivilligorganisationer idag har blivit tilldelade uppgifter som egentligen åligger staten, vilket har gjort att volontärsektorn blivit alltför nära bunden till de statliga agendorna. Corcoran (2012, s. 20,22) menar enligt Buck (2020, s. 13,19) att volontärsektorns arbete på det sättet är komplext inom straffrättsliga frågor och att det inte är en självklarhet att frivillig arbetskraft ska kunna ersätta betalda professionella jobb. Buck (2020, s. 13) menar att volontärsektorn ofta idealiseras som en plats där oliktankande, kampanjande och stöttande sociala åtgärder får utrymme. Gill & Mawby (1990, s. 5) menar dock enligt Buck (2020, s. 13) att volontärsektorn kan bidra med att leda bort fokuset och osynliggöra konsekvenserna av den moderna kapitalismen.

Litteratursökning

Efter inledande vägledning beträffande relevant tidigare forskning från handledare eftersöktes titlar och författare via databasen Discovery. Därefter gjordes en genomgång av relevant litteratur. Viss litteratur valde vi bort då de inte hade den inriktning som vi eftersökte, medan viss litteratur blev våra grundstenar i arbetet, exempelvis litteratur av Buck, Tomczak, Olesen och Rosenholm, m.fl. Genom litteraturen har vi också sett vanligt förekommande namn på författare som skriver om volontärsektorn, vilket gjort att vi kunnat söka upp dessa författare som ett ytterligare led, exempelvis LeBel, Burnett, Maruna & Bushway. Ord som "the penal voluntary sector" har även sökts på i Discovery för att hitta litteratur om volontärsektorn i relation till just den straffrättsliga sektorn. Där hittades exempelvis fler texter av författaren Tomczak. Då många träffar har kommit upp så har inte all litteratur varit möjligt att inkludera, vilket vi måste ha i åtanke som en begränsning när det gäller vad vi baserar vår analys på.

Vi har även utgått från kriminologisk litteratur, där vi funnit vissa delar som varit relevanta gällande Kriminalvårdens verksamhet (Tholén & Staaf, 2018). Vi har även använt internet för att hitta relevanta Brå-rapporter och information om Kriminalvårdens verksamhet (från Kriminalvårdens hemsida) samt om de frivilligorganisationer som är relevanta för arbetet.

Till antalet har många av de källor vi hittat använts, medan mängden från vardera källa varit av varierande mängd. Vissa källor har även valts bort under arbetets gång, till exempel för att de inte ansetts vara relevanta längre eller på grund av platsbrist. Valen om vad som skulle inkluderas och exkluderas har emellertid alltid handlat om vår bedömning om vad som är mest relevant för undersökningens kontext.

Teorier

Nedan kommer vi att ta upp centrala teorier som kan kopplas till frivilligorganisationernas arbete för att få kriminella att lämna kriminalitet: Teorin om sociala band, Strain samt Mimetisk teori. Tidigare forskning visar att förändringar genom motivation och självuppfattning krävs för att en person ska ta avstånd från brottslighet (LeBel, Burnett, Maruna & Bushway, 2008, s. 132). Om en individ känner ånger för sin tidigare brottslighet, förändrar sina tankar om sig själv och sin identitet och om den känner hopp och är öppen för sociala möjligheter (som anställning eller relationer) så ser chanserna ljusare ut gällande att förändra sitt liv efter frigivningen (LeBel, Burnett, Maruna & Bushway, 2008, s. 154). De teorier som valts ut visar på hur en person kan få hjälp att hitta verktyg för att avstå kriminalitet. Strain kan kopplas till anställning, eftersom teorin handlar om att en individ behöver konventionella medel som verktyg för att uppnå kulturella mål i samhället. Äktenskaplig anknytning kan kopplas till de sociala banden och är som ovan nämnt en skyddsfaktor för att inte begå brott. Slutligen kan den mimetiska teorin kopplas till volontärsektorn då volontärer har chansen att vara positiva förebilder till de intagna och som kan hjälpa dem att ändra sin inställning. I kartläggningen kommer vi relatera teorierna till svaren från Kriminalvården och frivilligorganisationerna om frivilligorganisationernas funktioner och uppgifter.

Teorin om sociala band

Teorin om sociala band, vilken Hirschi (1969, s. 18-19) skapat, handlar om att starka sociala band till samhället och starka band till familj, vuxna, lärare och kamrater minskar risken för kriminellt beteende, medan svaga band till de ovannämnda istället ökar risken. Hirschi (1969, s. 20) menar att detta beror på att personer som har sociala band i högre grad måste väga nyttan med att begå ett brott mot riskerna, där riskerna kan vara att förlora sina band och gemenskapen. Hirschis teori beskriver fyra faktorer som rör sociala band och som relaterar till kriminalitet (1969, s. 16). Den första faktorn, ”Attachment”, innebär att en anknytning till andra människor i samhället gör att en person inte begår brott i lika stor utsträckning (Hirschi, 1969, s. 19). En person utan sociala band med andra människor bryr sig inte om normerna i samhället eller vad andra tycker om hen som person, och är därmed mer fri att begå brott eller bete sig avvikande (Hirschi, 1969, s. 18).

Den andra faktorn som Hirschi (1969, s. 20) tar upp är ”Commitment”, vilken innebär att om

en person har ett engagemang, till exempel ett arbete eller en utbildning, gör det att personen är rädd att förlora det och därmed inte begår brott. Risken att förlora det hen byggt upp är större än vinsten i att begå brott. Den tredje faktorn som Hirschi (1969, s. 21) benämner är ”Involvement”, denna innebär att ha ett engagemang i konventionella aktiviteter. Detta ska enligt teorin göra att risken för avvikande beteende blir mindre, då det inte finns tid att begå brott när tider ska passas, när det ska planeras och läggas tid på aktiviteten. Den fjärde faktorn, ”Beliefs”, innebär att en person som har en tro på de normer och regler som finns i samhället har mindre risk att begå brott än de som inte har det (Hirschi, 1969, s. 23,26).

Sammantaget arbetar volontärsektorn på flera sätt som kan kopplas till Hirschis teori om sociala band, eftersom de arbetar för att personerna ska bli mer inkluderade i samhället och ta del av konventionella aktiviteter. Brown och Ross (2010, s. 38) diskuterar sociala band i sin forskning om mentorskap, där de menar att mentorskap kan hjälpa till att skapa band till samhället och till konventionella aktiviteter samt skapa ett socialt kapital som gör att risken för att återfalla i kriminalitet minskar. Brown och Ross (2010, s. 38) hänvisar även till Farrall (2002, 2004) som menar att det är viktigt att bygga både ett humanistiskt kapital och ett socialt kapital, där det humanistiska kapitalet handlar om förändring och motivation, medan det sociala kapitalet är de sociala band som individen har. Farrall (2002, 2004) menar enligt Brown och Ross (2010, s. 38) att familj och arbete är två huvudfaktorer för att minska risken för återfall i brott, vilka föregås av och är ett resultat av ett socialt kapital.

Teorin om Mimesis

Teorin om Mimesis eller mimetiskt begär, som Girard (1997) beskriver, handlar om att det vi som människor önskar är imitationer (mimetiska) och att våra önskningar härstammar från en tredje part, en förebild, som vi imiterar i hopp om att efterlikna denne (Girard, 1997, s. 246). Av denna anledning menar Girard (1997, s. 246-247) att det är viktigt att unga hittar och imiterar bra förebilder, då det ökar sannolikheten för att ungdomarna ska få ett bra liv. Girard menar vidare att imitation inte bara påverkar och förändrar ytliga attityder utan att det är en del av den mänskliga strukturen, både hos barn och hos vuxna (Girard, 1997, s. 247,249).

Teorin om Mimesis kan kopplas till frivilligorganisationers arbete genom att volontärer som arbetar som mentorer för kriminella kan stimulera den mimetiska processen, då volontärerna ofta blir respekterade av de intagna (Buck, 2020, s. 227). Denna process har också påvisats vara positiv i bemärkelsen att den intagne inte bara velat imitera avståndet från kriminalitet,

utan även motiverats att själv hjälpa andra på samma sätt som denne själv blivit hjälpt av sin mentor (Buck, 2020, s. 227). Detta kan alltså visa att frivilligorganisationers ofta terapeutiska arbete kan vara betydelsefullt just när det gäller avståndstagandet från kriminaliteten, vilket också är vad många frivilligorganisationer eftersträvar. Vad som dock kan påpekas är att det än så länge inte helt går att fastställa att mentorskap som dessa leder till ett avståndstagande från kriminalitet även om det finns en viss teoretisk överensstämmelse (Buck, 2020, s. 21,30).

Teorin om Strain

Teorin om Strain kan belysa en ytterligare och minst lika viktig dimension, då ett arbete inte enbart behöver vara positivt i bemärkelsen att det skapar sociala band, utan också för att arbetet ger materiella förutsättningar, alltså pengar. Teorin om Strain handlar i stora drag om att om en individ känner att den inte har möjlighet att uppnå de kulturella målen i samhället så kan en frustration uppstå där individen tar till illegala tillvägagångssätt för att uppnå målen (Merton, 1938, s. 679-680). Teorin kan vara relevant för att visa på att frivilligorganisationer inte enbart erbjuder socialt stöd, utan också kan erbjuda praktiska möjligheter för individer att uppnå de kulturella målen genom legala tillvägagångssätt. KRIS (2017, s. 2) beskriver att "Ofta frigges interner med endast en kasse och en telefonbok fylld med telefonnummer till gamla polare". Sett till Strain kan en sådan person känna sig tvingad att ta till illegala tillvägagångssätt. Om frivilligorganisationer kan hjälpa kriminella individer med praktiska förutsättningar efter frigivning är det således minst lika värdefullt som den mentala förändringsprocessen som påbörjas på Kriminalvården. Några frivilligorganisationer som fokuserar på praktisk stöttning är Vägen ut (2020, s. 7) som arbetar med att erbjuda ex-kriminella möjligheter att komma in på arbetsmarknaden. Även Fryshusets verksamhet Passus som fokuserar på att förändra kriminellas livsstil och erbjuder praktiskt stöd genom bland annat stödboende och arbetsträning (Alstam, Forkby & Holm, 2021, s. 18, 116).

Metod

Som metod för vår undersökning och för att svara på våra frågeställningar använde vi oss av strukturerade frågeformulär som skickades ut till de 45 anstalter och 35 häkten som finns i Sverige (Bilaga 1). De representanter som svarade hade olika roller inom Kriminalvården, främst var det kriminalvårdsinspektörer, men även handläggare och anstaltschefer svarade på frågeformuläret. Vi skickade även frågor till de sex stycken regioner som Kriminalvården är uppdelat i Region: Mitt, Norr, Stockholm, Syd, Väst och Öst för att ta reda på mer om frivilligorganisationernas planerade verksamhet på Kriminalvården. Vi gick även igenom de statsbidrag som Kriminalvården gett till frivilligorganisationer under år 2022 och specifikt till vilka. Det framkom att det var 16 stycken frivilligorganisationer (Kriminalvården, u.å.a), vilka vi sedan skickade ut strukturerade frågeformulär till (Bilaga 5). I ett senare skede skickade vi även ut kompletterande frågor till fyra anstalter och fyra häkten (Bilaga 4). Varför vi valde frågeformulär som metod var för att kunna skicka ut dessa till så många som möjligt och få fram ett resultat som i någon mån skulle gå att generalisera (Bryman, 2018, s. 216). Sammanfattningsvis deltog 25 häkten och anstalter och tio frivilligorganisationer. De sex regioner vi skickade frågor till kom inte att inkluderas i resultatet, vilket senare beskrivs i "Tillvägagångssätt".

Bortfall

I slutändan var det 18 av 45 anstalter som svarade på frågeformulären, varav sex av dem tackade nej till medverkan och tolv av dem som svarade på frågeformuläret. Av häktena var det 19 av 35 som svarade överhuvudtaget, varav sex av dem tackade nej till medverkan och tretton av dem som svarade på frågeformuläret. Det var totalt 25 av 80 som svarade på frågeformulären. På grund av tidsbrist var det dock flera anstalter och häkten som valde att endast svara väldigt kort på frågorna. På de kompletterande frågorna som vi skickade till fyra anstalter och fyra häkten var det i slutändan två anstalter och två häkten som svarade. Av de 16 frivilligorganisationerna fick vi svar från tio frivilligorganisationer totalt, där sju svarade skriftligt på frågeformuläret, medan två önskade telefonintervjuer och en önskade zoomintervju, vilka sedan genomfördes.

Avgränsning

Som nämnts var det de frivilligorganisationer som fått statsbidrag år 2022 som fokuserades på i undersökningen. Det var en avgränsning som gjordes, vilket ledde till att vi, trots att vi

under undersökningens gång såg samarbeten med fler frivilligorganisationer, valde att endast fokusera på de frivilligorganisationer som fått statsbidrag. En annan avgränsning var att vi endast valde att inkludera Kriminalvårdens anstalter och häkten, där bland annat frivården exkluderades.

Tematisk analys

De svar vi fick från anstalter, häkten och frivilligorganisationer strukturerade vi upp genom att göra en tematisk analys. En tematisk analys, menar Bryman (2018, s. 702), är en analysmetod som inte följer en specifik teknik, utan utgår från teman. Författaren menar att ett tema är något som identifierats av forskaren utifrån sin data och där studiens fokus och forskningsfrågorna är kopplade till temat. Bryman (2018, s. 703) skriver att temana ger forskaren en teoretisk förståelse av sin data. Att vi kunde göra en tematisk analys berodde mycket på att vi hade öppna frågor som gav utrymme för reflekterande svar, vilket gjorde frågeformulären mer kvalitativa i sin utformning.

När vi hade samlat in all data, från alla intervjuer och frågeformulär, började vi med att läsa igenom allt material för att få en uppfattning av innehållet. Av de två telefonintervjuerna och zoomintervjun gjorde vi transkriberingar för att få ut svaren i skriftlig text. Därefter delade vi upp materialet efter teman utifrån de repetitioner som vi upptäckte i materialet från anstalt, häkte och frivilligorganisationer samt aspekter som vi identifierade från tidigare forskning. Bryman (2018, s. 705) beskriver att repetitioner är sådana aspekter som är återkommande vid genomgången av materialet. Samtidigt utgick vi också från vår förståelse från den tidigare forskningen samt de svar vi hade fått från anstalt och häkte, vilket också formade de kategorier som uppstod. Våra frågor till frivilligorganisationerna hade också utformats efter vad vi ville ha svar på, vilket underlättade för att få ut kategorier som kunde relateras till tidigare forskning och våra frågeställningar. Bryman (2018, s. 705) menar att detta handlar om att ha samhällsvetenskapliga begrepp som utgångspunkt för temana. Schreier (2012, s. 90) hade emellertid kallat tillvägagångssättet både induktivt och deduktivt, då kodningen dels gjordes genom att utgå från innehållet i materialet, dels genom att utgå från teori.

Efter att teman identifierats valde vi ut relevanta citat från frågeformulären och intervjuerna och placerade dem under det tema som passade. Utifrån de utvalda citaten skrev vi texten till en löpande text, med vissa urval av representativa citat som vi valde att behålla i texten. När vi kom längre i analysen valdes ett tema bort, "*Andra frivilligorganisationer*", eftersom en

avgränsning som gjordes var att utesluta de frivilligorganisationer som inte fått statsbidrag. De teman vi således valde att lyfta var: *En generellt positiv bild, Bryta isolering, En mer neutral kraft, Skillnader i Kriminalvårdens och frivilligorganisationernas uppgifter, Den brottsförebyggande funktionen samt Svårigheter och förbättringspunkter.*

Intervjuerna tolkades med en socialkonstruktionistisk utgångspunkt, vilket betyder att resultatet från frågeformulären och intervjuerna kan ses som sociala konstruktioner och att det material som framkommit har påverkats av kommunikationsprocessen (Allwood & Erikson, 2017, s. 145). Likt det socialkonstruktivistiska perspektivet har vi haft i åtanke att individerna som skildrar sina erfarenheter och sin sanning konstruerar kunskap genom sina erfarenheter (Allwood & Erikson, 2017, s. 151). Detta påverkar vår studie genom att vi är ödmjuka för att resultatet speglar intervjupersonernas uppfattningar och att det kan finnas flera sanningar som vi inte känner till då dessa inte framkommit i vårt material.

Tillvägagångssätt

Genom Kriminalvårdens hemsida (Kriminalvården, 2022) var det möjligt att se hur många anstalter och häkten som finns i Sverige och det var också möjligt att kunna skicka e-post till vardera anstalt och häkte direkt via hemsidan. Vi skickade således våra frågeformulär därigenom. Under undersökningens gång kom vi även att skicka kompletterande frågor till de anstalter och häkten som sagt att de kunde tänka sig att svara på ytterligare frågor eller delta i en intervju (Bilaga 4). Att göra intervjuer med anstalter och häkten blev emellertid inte aktuellt då vi kände att vi fick tillräckligt med information via frågeformulären och de kompletterande frågorna för att kunna besvara våra frågeställningar.

Vid kontakt med en anställd på en anstalt blev vi hänvisade till att kontakta en samordnare i regionen (Region Väst), vilket vi gjorde. Av samordnaren fick vi en redogörelse av alla planerade samarbeten med frivilligorganisationerna för år 2022 inom region Väst. Det gjorde att vi även skickade frågor till de resterande fem regionerna: Mitt, Norr, Stockholm, Syd och Öst. Av de fem regioner som vi kontaktade var det endast en som svarade på våra frågor, medan två hänvisade till huvudkontoret och en skrev att vi kunde höras på telefon. Det blev dock inte aktuellt att ringa upp, då vi redan hade fått svar på våra frågor från huvudkontoret. En av regionerna hade nämligen vidarebefordrat vårt mail till huvudkontoret och där fick vi snabbt svar och en överblick över Kriminalvårdens planerade verksamhet över hela landet år

2022 (Bilaga 6). Regionernas svar blev därav överflödiga, vilket gjorde att dessa inte inkluderades i resultatet.

I frågeformulären var det viktigt för oss att inte ställa för många frågor och att de var enkla i sin karaktär, för att minska risken för ett stort bortfall (Bryman, 2018, s. 290-291). Vi ställde också enbart frågor som vi trodde skulle kunna besvara våra frågeställningar. De flesta av frågorna var av öppen karaktär, för att ge oss utförligare svar på frågorna, varav en också var av reflekterande art. Vi hade endast en sluten fråga som kunde ge ett ja/nej-svar. En ytterligare åtgärd vi gjorde för att försöka minska bortfallet var att i den inledande texten till frågeformuläret tydligt beskriva syftet med undersökningen och varför det var viktigt för oss att få svar på frågorna. Detta är något som Bryman (2018, s. 290) hävdar är viktigt. Vi gav även information om konfidentialitetskravet och att vi skulle hantera personuppgifter och känslig information med yttersta varsamhet, något som också minskar bortfallet enligt Bryman (2018, s. 290).

Att vi valde att skicka frågeformulären via mail var för att kunna inkludera så många anstalter och häkten som möjligt inom vår tidsram. Om anstalterna inte svarade efter första utskicket skickade vi ut samma frågeformulär igen efter en och en halv vecka. Varför vi gick tillväga på detta sätt var för att minska bortfallet, då Bryman (2018, s. 290) menar att påminnelser fungerar. Vi hade även en checklista där vi fyllde i vilka anstalter vi hade skickat frågorna till och hur många gånger. Vi hade från början tänkt att vi skulle ringa om de inte svarade efter påminnelsen, men vi avstod då vi upplevde en teoretisk mättnad efter att ha fått många bra och framför allt liknade svar på frågorna. Enligt Bryman (2018, s. 501) innebär teoretisk mättnad att det inte längre framkommer nya teoretiska kunskaper eller andra dimensioner av teoretisk kunskap inom kategorin. Vi valde att fokusera på svaren från frivilligorganisationerna, som vi ansåg kunde bidra till vidare nyansering. Vi hade heller inte haft möjlighet att ringa till de 37 stycken anstalter och häkten som inte svarade. Gällande frågeformulären hade vi bestämt ett slutdatum då vi inte längre skulle ta emot några svar. Detta för att kunna sammanställa resultatet.

När vi skapade frågeformulären till Kriminalvården var vi osäkra på hur samarbetet med frivilligorganisationerna såg ut, vilket gjorde att vi inkluderade frågor om vilka anstalter och häkten de arbetade på och vilken uppgift de hade. När vi kom längre i arbetet fick vi den informationen från Kriminalvårdens huvudkontor samt från frivilligorganisationernas

hemsidor, vilket gjorde att den informationen inte längre var relevant. Då fokuserade vi på svaren från fråga 4 och 5 (Bilaga 1) gällande citat och information från frågeformulären eftersom de var mest intressanta för vårt resultat.

Gällande frivilligorganisationerna som vi skickat frågeformulär till önskade vi få så många svar som möjligt, men vi planerade inte att påminna dem om att svara. Detta då formulären skickades ut senare under arbetet och det inte fanns tid att vänta på ytterligare svar. Från början hade vi inte tänkt att skicka ut frågeformulär till frivilligorganisationerna, utan det framkom under arbetets gång, när vi ansåg att deras perspektiv var relevant. Flera anstalter och häkten hänvisade också till frivilligorganisationerna gällande frågan om frivilligorganisationernas uppgifter. Därav började vi undersöka hur frivilligorganisationerna själva beskrev sina uppgifter och sin funktion på anstalt/häkte. Först genom deras hemsidor, men där hade inte alla skrivit ut tydligt hur de arbetar med just Kriminalvården, vilket gjorde att vi sedan skickade ut frågeformulär till frivilligorganisationerna som ett komplement till informationen på hemsidorna.

Som ovan nämndes kom några av frivilligorganisationerna att svara på frågorna skriftligt och några muntligt, genom telefonintervju och zoomintervju. När vi skrev resultatet kändes det naturligt att skriva resultatet som en löpande text, utan att särskilja frågeformulären, telefonintervjuerna och zoomintervjun. Detta på grund av att vi utgick från samma frågor i dessa tre intervjuformer. Skillnaden var emellertid att telefonintervjuerna och zoomintervjun gav mer uttömmande svar och att det vid några tillfällen uppkom följdfrågor.

När vi hade avslutat datainsamlingen började vi med den tematiska analysen (se tillvägagångssätt under “Tematisk analys” ovan). När den tematiska analysen var färdig, relaterade vi vårt resultat till tidigare forskning och teorier. Sedan skrev vi diskussionsavsnittet, där vi dels diskuterar resultatet i relation till våra frågeställningar, dels diskuterar de begränsningar och reflektioner som uppkommit under undersökningen.

Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet

När det gäller kvantitativa frågeformulär är bortfallet en stor risk för validiteten, då risken för skevheter ökar vid ett stort bortfall och att resultatet inte speglar vad majoriteten tycker (Bryman, 2018, s. 290). Då vi skickade frågeformuläret till samtliga häkten och anstalter i Sverige gav det oss förutsättningar att få en bild av nuläget som kan återspegla vad

Kriminalvårdspersonal anser om samarbetet med volontärsektorn. 25 av 80 anstalter och häkten svarade, vilket ger en svarsfrekvens på 31%. Mangione (1995, s. 60f, refererat i Bryman, 2018, s. 290) menar att det är ett oacceptabelt bortfall.

För att nyansera bilden har vi trots detta fått en uppfattning av vad Kriminalvårdens representanter generellt tycker om samarbetet med volontärsektorn samt om frivilligorganisationernas funktion. Detta då vi har fått många svar som liknar varandra och då vi upplevde att det efter ett tag inte framkom nya teoretiska kunskaper genom det inledande frågeformuläret (Bilaga 1)(Bryman, 2018, s. 501). Vad gäller frågeställningen om frivilligorganisationernas uppdrag har vi fått en i princip heltäckande bild med hjälp av triangulering, där vi fått information från både organisationernas hemsidor, från representanter från häkten och anstalter samt en lista på planerad verksamhet för år 2022 från Kriminalvårdens huvudkontor. Just denna frågeställning kan vi därav säga innehar en hög validitet. Gällande synen på frivilligorganisationernas funktion, fördelar och svårigheter, är det något mer svävande på grund av att detta snarare handlar om representanternas synsätt och åsikter, vilket gör det per automatik svårare att generalisera. Genom att vi har försökt att minska graden av bortfall, genom att skicka påminnelser till anstalterna och häktena, har vi ändå fått så många svar att vi kan se en röd tråd genom svaren vi har fått. Då vi även presenterat svaren från frivilligorganisationerna, om hur de ser på deras funktion på Kriminalvården, ökar det också validiteten, då vi kan styrka påståendena från flera källor. Även tidigare forskning kan relateras till vårt resultat.

Vid intervjuer är det viktigt vid tolkning av data att det särskiljs vad intervjupersonerna har sagt och vad vi som utvärderare tolkar ut (Karlsson & Pettersson, 2006, s. 73). Författarna menar att detta görs för att visa på transparens och låta läsaren själv avgöra om tolkningen är rimlig. Detta handlar om att stärka reliabiliteten i undersökningen. I resultatet delade vi därav med oss av citat för att påvisa representanternas exakta ord. Vad som kan betonas är dock vår påverkan gällande vilka citat vi valt ut. Denna selektivitet kan påverka resultatet och vad läsaren får för bild av resultatet. När vi valde ut citat har vi emellertid både valt ut sådana som vi tycker kan spegla den generella bilden av hur representanter på anstalter och häkten tänker, men även valt ut citat som kan nyansera den generella bilden. Detta för att ge en djupare förståelse för kontexten. Enstaka citat kan dock inte ses som generaliserbara i samma utsträckning som den generella bilden som vi beskriver. Vi ansåg dock att båda delarna är viktiga att belysa. Denna aspekt kan också appliceras på urvalet av data generellt, där vi

försökte att inte vara selektiva på så vis att vi bara valde ut det som vi tyckte stämde överens med vår förförståelse, utan försökte ta hänsyn till alla perspektiv som kunde tänkas vara relevanta för kartläggningen och resultatet.

När det kommer till reliabiliteten är det viktigt att frågorna inte kan misstolkas eller tolkas på olika sätt (Bryman, 2018, s. 72). Vi lade därav mycket tid på framställningen av frågor och vi förklarade exempelvis vad volontärsektorn var för att hjälpa deltagarna att förstå kontexten. Trots detta menade ett fåtal av representanterna från Kriminalvården att vissa frågor var svåra att förstå. Exempelvis vad som menades med frivilligorganisationernas "funktion" i sammanhanget, och vad "den största" samarbetspartnern innebar. Dessa frågor kunde därav ha förklarats tydligare alternativt formulerats annorlunda, för att stärka reliabiliteten. När det gäller frågan om den största samarbetspartnern (fråga 2 i Bilaga 1, 2 & 3) valde vi emellertid att utesluta den i resultatet, då vi inte ansåg att den var relevant längre. Gällande frågan om funktion fick vi trots allt många relevanta svar som ändå kan påvisa att frågan blev förstådd av många. I vissa fall kunde vi dock ana att det var svårt för representanterna att skilja på begreppen "uppgift" och "funktion", då vissa svarade liknande på båda frågorna eller hänvisade till frågan om "uppgift" istället för att svara på frågan om "funktion". Det hade alltså funnits en poäng i att tydliggöra begreppen.

Etiska ställningstaganden

Det finns vissa etiska aspekter som kan behöva tas hänsyn till vid vår studie. De viktigaste kan anses vara samtyckeskravet, som handlar om att de personer som blir tillfrågade att medverka själva avgör om de ska det eller inte (Bryman, 2018, s. 170). Även informationskravet är en viktig del i att skapa förtroende, men också för att deltagarna ska veta vad de samtycker till (Bryman, 2018, s. 170). Rent praktiskt handlar det om att informera Kriminalvårdens personal och representanterna från frivilligorganisationerna som vi intervjuar om vårt syfte och vad kartläggningen ska resultera i.

Vid svar från anstalterna, häktena och frivilligorganisationerna får vi också reda på vad personalen heter, vilket gör att vi måste ta hänsyn till kravet om konfidentialitet (Bryman, 2018, s. 170-171). Vi har i våra mailformulär utlovat fullständig konfidentialitet till deltagarna (Bilaga 1, 2, 3 och 5), vilket rent konkret betytt att vi varje dag loggat ut från vår mail för att ingen obehörig ska kunna läsa svar som vi har fått från deltagarna. När vi

presenterade vårt resultat anonymiserades personerna, namnen på anstalterna, häktena och frivilligorganisationerna, men även deltagarnas kön. Detta för att det inte skulle kunna härledas till någon specifik person. Det kan å ena sidan vara intressant att veta vilken frivilligorganisation som har berättat någonting, och för att lättare förstå kontexten. Å andra sidan har vi utlovat konfidentialitet, vilket är ett löfte vi ämnar att hålla. Vissa frivilligorganisationer beskriver även känsliga aspekter som skulle kunna riskera deras samarbete med Kriminalvården. Detta gör det extra viktigt att vi som forskare anonymiserar, för att inte orsaka skada för deltagarna och frivilligorganisationerna, vilket också ett viktigt forskningskrav enligt Bryman (2018, s. 172).

Även stress är ett exempel på skada som forskning kan orsaka (Bryman, 2018, s.172). Detta kan relateras till vår forskning då vi uppmärksammat att många anstalter och häkten har tidsbrist, vilket också gjorde att många tackade nej till medverkan i studien. Vissa svarade inte vid första mailkontakten utan fick en påminnelse skickad till sig, något som kan skapa stress och att personer känner sig pressade att svara. Även de som svarade vid första försöket kan känna sig stressade, om de tar tid från andra uppgifter för att besvara formuläret. Vetenskapsrådet (2017, s. 13) hävdar däremot att det inte är rimligt att låta forskning hindras för obetydlig skada. Detta är emellertid en avvägning som vardera forskare måste avgöra och det är heller inte tydligt var gränsen går för vad som är en obetydlig skada. Vetenskapsrådet (2017, s. 13) menar att det kan bero på frågeställningarna, metoderna och deltagarna. I vårt fall är intervjupersonerna myndiga personer som arbetar för en myndighet eller en frivilligorganisation, vilket inte kan anses vara en känslig grupp. Vad gäller metoden och frågeställningarna kan det även argumenteras för att vår forskning inte är upplagd på ett sådant sätt att det kan medföra större skador för intervjupersonerna. Frågeformulär som skickas via mail är inte en så konfronterande metod, vilket därmed kan vara lättare att tacka nej till. Frågeställningarna handlar om att ta reda på frivilligorganisationernas uppgifter och funktion i verksamheten, vilket kan anses förhållandevis harmlöst att fråga om.

Telefonintervjuerna och zoom-intervjun som genomfördes kan eventuellt ses som ett mer kritiskt moment där det i stunden kan vara svårare att tacka nej, om individen ångrar sitt deltagande. Det hade emellertid varit lättare att upptäcka stark stress för oss intervjuare i en sådan intervjusituation och om sådan stress påvisats till en sådan grad att det upplevts skadligt för personen hade vi avbrutit intervjun.

Vidare lovar vi att de uppgifter som vi fått in genom forskningen endast använts för forskningsändamål enligt nyttjandekravet (Bryman, 2018, s. 171). Vi lovar även att vi delgett forskarsamhället och det resterande samhället vår forskning enligt Mertons krav på “communism” (Vetenskapsrådet, 2017, s. 13). Vi garanterar även att våra enda intentioner varit att bidra med ny kunskap samt att ifrågasätta och granska, men vänta med en bedömning till dess att vi har en tillräcklig grund att stå på, enligt Mertons krav om “disinterestedness” och “organized scepticism” (Vetenskapsrådet, 2017, s. 13).

Resultat och analys

I denna del kommer vi inledningsvis att presentera den information som vi har fått genom sökningar på frivilligorganisationernas hemsidor samt genom svaret från huvudkontoret (Bilaga 6) gällande frivilligorganisationernas uppdrag. Detta samt de statsbidrag som vardera frivilligorganisation har fått från Kriminalvården år 2022 kommer att presenteras i tabellform för att ge en översikt. Efter tabellen presenteras de svar som vi har fått på frågeformulären från häkten, anstalter och annan personal på Kriminalvården. Frågeformulär och intervjuer som genomförts med frivilligorganisationerna kommer också presenteras tillsammans med svaren från Kriminalvården. I resultatet kommer vi även regelbundet koppla till tidigare forskning och teorier för att ge en vidare analys.

Frivilligorganisationernas uppdrag inom Kriminalvården

De frivilligorganisationer som fick statsbidrag från Kriminalvården år 2022 presenteras nedan, där deras uppdrag samt statsbidrag presenteras. Informationen om hur mycket vardera frivilligorganisation fått i statsbidrag är hämtad från Kriminalvårdens hemsida (Kriminalvården, u.å.a). När vi studerade frivilligorganisationernas uppdrag genom deras egna hemsidor var det ibland otydligt vilken roll frivilligorganisationerna hade inom Kriminalvården. För att tydligt beskriva deras uppgifter kommer vi i nedanstående tabell därför komplettera frivilligorganisationernas egna ord med information vi fått från huvudkontoret, som beskriver frivilligorganisationernas planerade verksamhet på Kriminalvården år 2022.

Frivilligorganisation	Uppdrag	Bidrag år 2022 (kr)
Fryshuset	Stöttar människor att lämna kriminella gäng och hjälper till att bygga upp ett nytt liv med mer delaktighet i samhället (Fryshuset, u.å). På anstalter och häkten har de informationsträffar och individuell coachning (Bilaga 6)	3 500 000
Riksförbundet frivilliga samhällsarbetare (RFS)	Besöker intagna för att bryta isoleringen som intagna kan uppleva (RFS, u.å). Målet är att inspirera, ge nya intryck, visa på ett liv utan kriminalitet och vara en länk mellan häktet eller anstalten och samhället utanför (RFS, u.å).	3 335 000
Barn och ungdom med förälder/familjemedlem i fängelse (Buff)	Ger stöd till barn, ungdomar och familjer som har en familjemedlem i häkte, frivård eller på anstalt samt diskuterar med intagna om hur de kan stötta sina anhöriga (Buff, u.å.a; Buff, u.å.b).	3 000 000

Svenska röda korset	Besöker intagna på häkte eller anstalt, med syftet att bryta isolering genom samtal och aktiviteter (Svenska röda korset, u.å).	1 900 000
Riksförbundet för sexuell upplysning (RFSU)	Pratar om sex och relationer i samtalsgrupper på Kriminalvårdens häkten och anstalter och har som uppgift att sprida fakta om normer och värderingar samt skapa verktyg för de intagna att ta sunda beslut efter frigivning (RFSU, u.å)	1 800 000
Process Kedjan	Ger unga kriminella stöd genom coachning och samtalsgrupper på Kriminalvården med syftet att motivera till ett icke-kriminellt liv (Process kedjan, u.å). Coacherna har själva erfarenhet av ett liv i utanförskap (Process kedjan, u.å.a).	1 615 000
Riksskådebanan	Inom Kriminalvården genomför de på några anstalter ”Kultur för livet”, ett projekt för att intagna ska få sysselsätta sig med konst och kultur som musik, drama, körsång, biblioterapi och skrivarcirklar (Riksskådebanan, u.å).	1 000 000
Frälsningsarmén	Frälsningsarmén samarbetar med Kriminalvården främst genom att vara en stöttning för barn och arbeta med deras känslor, samt ge dem relevant information om föräldrar som har blivit frihetsberövade i Sverige (Frälsningarmén, u.å).	700 000
Sveriges stadsmissioner	Verksamhet riktad till frihetsberövade barn och syskon samt intagna med barn, även frigivningsförberedande insatser samt stöttande verksamhet vid villkorlig frigivning (Bilaga 6; Kriminalvården, u.å.a).	600 000
Ankarstiftelsen	Inom Kriminalvården arbetar frivilligorganisationen med att hjälpa kriminella genom att erbjuda rehabilitering samt hopp och tro om ett annat liv (Ankarstiftelsen, u.å).	600 000
Räddningsmissionen	På anstalter och häkten har de en uppsökande verksamhet för intagna som har barn eller unga syskon (Bilaga 6).	520 000
Sveriges Kristna Råd (SKR)	Sveriges kristna råd (2021, s. 26) ansvarar för att intagna inom Kriminalvården ska kunna få utöva sin tro i gemenskap och erbjuder även besöksgrupper på häkten och anstalter.	330 000
Kriminellas Revansch I Samhället (KRIS)	KRIS besöker häkten och anstalter där de erbjuder samtalsstöd, vilket de menar är det första steget mot ett nytt liv (KRIS, 2017, s. 2).	300 000
Somaliland förening i Malmö	Arbetar för att somalier ska integreras och bli en del av samhället (Somaliland förening i Malmö, u.å). Frivilligorganisationen har ingen planerad verksamhet på Kriminalvården år 2022 (Bilaga 6).	300 000
Vägen Ut	Kooperativet samarbetar med Kriminalvården och Arbetsförmedlingen för att ge fler människor möjlighet att komma in på arbetsmarknaden efter fängelsevistelse och få arbetsträning (Vägen ut, 2020, s. 7).	250 000
Attention	På anstalter och häkten har de planerad besöksverksamhet där de talar om och ger stöd till personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) (Bilaga 6; Attention, u.å).	250 000

Tabell 1: Frivilligorganisationernas uppdrag och bidrag

När frivilligorganisationernas uppdrag studerades gick det att finna kopplingar mellan deras uppgifter och den teoretiska utgångspunkten i detta arbete. Några exempel som kan relateras till sociala band är Process Kedjan som driver ungdomsverksamhet för personer som vill hitta andra gemenskaper (Process Kedjan, u.å.b) samt Riksskådebanans arbete som ett sätt att skapa ett möte mellan kultur och människor (Skådebanan, u.å). Dessa kan ses som konventionella aktiviteter, vilka kan härledas till Hirschis (1969, s. 21) faktor "involvement" som ska syfta till att få människor att engagera sig i olika aktiviteter som en skyddsfaktor mot brottslighet. Även Somaliland förening i Malmö (u.å) ordnar fritidsaktiviteter för att få ungdomar att delta i aktiviteter och känna delaktighet. Frivilligorganisationen Vägen Ut (u.å) samt Passus verksamhet på Fryshuset (Alstam, Forkby & Holm, 2021, s. 20) arbetar för att erbjuda människor utanför samhället en chans till arbete, vilken enligt Hirschis teori (1969, s. 20) om "commitment" kan vara ett sätt att minska risken för kriminalitet. Även RFS (u.å) kan hjälpa till med arbete, fritidsaktiviteter, relationer och nya sociala sammanhang efter frigivning. Detta kan även kopplas till Strain då dessa frivilligorganisationer genom att erbjuda jobb möjligheter ger de kriminella förutsättningar till att uppnå de kulturella målen utan att behöva ta till illegala tillvägagångssätt (Merton, 1938, s. 672-673, 679). Även Fryshusets (u.å) verksamhet kan kopplas till Strain då de stöttar människor att bygga upp ett nytt liv. Tidigare forskning visar exempelvis på att deras avhopparstöd Passus stöttar människor praktiskt och kan erbjuda exempelvis stödboende och arbetsträning (Alstam, Forkby & Holm, 2021, s. 18).

Mentorskap är något som flera ideella frivilligorganisationer arbetar med, till exempel KRIS (2017, s. 2) och Process Kedjan (u.å.b), som hjälper intagna genom samtal och där coacherna själva har levt i utanförskap. Enligt den Mimetiska teorin kan denna typ av coaching vara fördelaktig för att intagna ska kunna få positiva förebilder att imitera, och se att det är möjligt att ta sig vidare i livet, trots kriminell bakgrund (Girard, 1997, s. 246).

Svar från representanter inom Kriminalvården och frivilligorganisationerna

I nästföljande del av resultatet kommer vi att presentera de svar vi har fått via frågeformulären till Kriminalvårdens anstalter och häkten samt frågeformulären och intervjuerna med frivilligorganisationerna. Detta presenteras genom teman som baseras på de svar vi har fått fram. Här påvisas nyanser gällande frivilligorganisationernas funktion samt hur Kriminalvården ser på det ökade samarbetet med frivilligorganisationer och de eventuella svårigheter som finns runt detta. Flertalet av de teman som tas upp visar också hur

frivilligorganisationerna kan ses som ett komplement till Kriminalvårdens verksamhet.

En generellt positiv bild

Kriminalvården

Vid analys av svaren från frågeformulären framkommer en genomgående positiv bild av samarbetet med volontärsektorn. Det finns självfallet svårigheter och förbättringspunkter i vissa fall (vilket beskrivs i några av de nedanstående temana), men den generella synen på volontärsektorn är positiv. Detta tar sig uttryck genom att anstalter och häkten beskriver att aktörerna både har en väl fungerande verksamhet hos dem, men också att de har en relevant funktion, både i samverkan med personal och som stöd till intagna. En representant från ett häkte säger: "Vi är väldigt nöjda med hela delen av den verksamheten som vi får här, de bidrar allihopa på sina olika områden på ett för oss relevant och mycket bra sätt". En av anstalterna beskriver också att det är positivt med aktörer som har ett "tydligt fokus och intresse". Detta framkommer även på andra håll, då ett häkte menar att en fördel med samverkan med icke-statliga verksamheter är att det blir en större bredd på innehållet, där det går att hitta skraddarsydda lösningar för individen och att det ofta är positivt med "eldsjälar" som brinner för sitt uppdrag. En annan representant från Kriminalvården beskriver vikten av stöttning, då personer inte sällan bara är kriminella, utan också brottsoffer. En representant från ett häkte menar även att samarbetet med frivilligorganisationerna gärna skulle få utvecklas, om möjlighet finns.

Frivilligorganisationerna

De frivilligorganisationer vi har haft kontakt med har också överlag gett en positiv bild av sitt samarbete med Kriminalvården. En representant menar att hen enbart hört positivt om deras samarbete och att de framförallt upplevt att chefer är positiva och nyfikna på deras arbete. Hen upplever även att cheferna förstår deras vision med arbetet. En annan representant säger "De tycker det är jättebra att det kommer någon och liksom kompletterar deras jobb". En annan representant från en frivilligorganisation menar att både myndigheter och frivilligorganisationer har en viktig och avgörande roll i arbetet, då aktörerna kan se saker ur olika perspektiv. Hen menar att detta gör det viktigt att alla får höras och att det finns ett samarbete mellan aktörerna.

Bryta isolering

Kriminalvården

Vid analysen av frågeformulären menar flera representanter från Kriminalvården att en av de främsta funktionerna som frivilligorganisationerna bidrar med är att bryta de intagnas isolation och träffa personer från utsidan. En representant från häktet menar att:

“Den isolering klienter i Sverige upplever på våra häkten är omfattande och något vi dagligen arbetar hårt för att bryta, dock är detta oerhört resurskrävande då klienter på häkte ofta har restriktioner eller sitter i avskildhet vilket gör att det blir oerhört resurskrävande att arbeta med dom då det ofta får ske en och en.”

Flera representanter menar att besöken från frivilligorganisationerna är viktiga för verksamheten eftersom att det är viktigt att intagna har kontakt med omvärlden och får bearbeta sin situation. En representant säger:

“*Häktet* [vår anmärkning] är väldigt tacksamma för det goda samarbetet som finns mellan våra olika frivilligorganisationer. Deras besök bidrar inte bara till en möjlighet för de intagna att bryta isoleringen utan besöken skapar även möjligheter till att lyfta tankar och reflektioner kring deras situation.”

Citatet ovan är något som flera representanter nämner, att det är viktigt för de intagna att prata med någon som kommer utifrån och om saker som är viktiga för den enskilda individen. Angående frivilligorganisationernas uppgift menar en representant att: ”Vi känner inte att deras primära uppgift är att ta över, eller hjälpa till efter frigivning, utan främst att motverka negativa följder av frihetsberövandet.”. Det visar på att det finns flera aspekter av vilka uppgifter en frivilligorganisation kan ha inom Kriminalvården.

Frivilligorganisationerna

En representant från en frivilligorganisation säger: “Vi ville komma in i häktet med restriktioner och då måste man tänka att, svenska häkten får ju kritik i princip varje år från FN:s tortyrkommission för att vi isolerar människor under en ganska lång tid under utredningsperioderna, för att skydda rättsprocessen”. Denna svårighet skildrar också Tholén & Staaf (2018, s. 77) i sin forskning där de beskriver om det svåra samarbetet med

volontärsektorn på just häkten och om att det kan vara outhärdligt för de intagna utan kontakt med omgivningen. Även Brå (2003, s. 24) påvisar betydelsen av volontärsektorn för att bryta isoleringen och att det är viktigt med en medmänniska som kan förstå vad den intagne går igenom under den svåra tiden.

En mer neutral kraft

Kriminalvården

Det finns flera aspekter som gör att frivilligorganisationerna kan fungera som ett viktigt komplement för Kriminalvården, till exempel menar flera representanter att frivilligorganisationerna är en mer neutral kraft än de som går i uniform. En av representanterna från Kriminalvården menar att vissa frivilligorganisationer i första hand har som funktion att vara "medmänniska", där de kan visa att de tror på alla människors lika värde. Representanten menar att de kan skratta och ha roligt tillsammans, ordna aktiviteter, men också samtala om allvarliga saker. En representant från ett häkte menar att det finns inbyggda motsättningar mellan kriminalvårdare och intagna som kan vara svåra att överbrygga och att det gör samarbetet med frivilligorganisationerna positivt. Personal inom Kriminalvården upplever alltså att frivilligorganisationerna kan vara ett bra komplement med tanke på de intagnas olika syn på volontärer och kriminalvårdare. De menar att information som kommer från en utomstående kan uppfattas mer neutralt.

Två representanter från olika häkten menar att frivilligorganisationerna bidrar med att kunna "nä fram" till de intagna. Den ena menar att representanter från frivilligorganisationer kan ha lättare att nå fram eftersom vissa intagna inte har tilltro till myndigheter och den andra representanten menar att det skapar "viss problematik att ena dagen vara den som låser in och nästa timme vara den som ska sitta i förtroliga samtal". Hen menar vidare att präster och pastorer har tystnadsplikt vilket kan öka förtroendet och öppna upp för samtal, medan Kriminalvården har anmälningsplikt gällande vissa saker, till exempel barn som far illa. Detta resonemang visar på hur frivilligorganisationerna utför uppgifter som av olika anledningar kan vara svåra för Kriminalvården att utföra. En representant från en anstalt uttrycker också att "intagna behöver vänner" och menar att volontärer både kan vara en vän och en vägledare under straffet. Enligt Hirschi (1969, s. 19) är det viktigt med anknytning till andra människor då det minskar risken för brott, därmed kan volontärernas uppdrag anses viktigt.

Frivilligorganisationerna

En frivilligorganisation menar att det finns en tillitsproblematik till omgivningen hos många intagna: “har man levt som kriminell eller i utanförskap, i gängmiljöer eller vad det än är, så har du ju byggt upp, den är oftast inte helt sann, men du har fått arva ett myndighetsförakt”. Vidare menar hen att detta är något som frivilligorganisationen kan vara en motvikt till, där de kan hjälpa till att bygga förtroende för myndigheter och visa att det kan vara en resurs istället för en motståndare. En annan representant anser att deras frivilligorganisation och arbete inom kriminalvården står för mjukare värden och är ett komplement till Kriminalvårdens arbete, då det inom Kriminalvården finns vissa som anser att hårdare tag är det enda rätta. Olesen och Rosenholm (2021, s. 65) påvisar också hur volontärer kan verka som en neutral kraft, där de kan bidra med en känsla för dem intagna att de har en samhörighet med världen utanför. Där de kan pausa livet i fängelset för ett tag och prata med någon annan. Även Buck (2020, s. 21) visar hur volontärsektorn kan bidra med ett mer jämlikt förhållningssätt mellan intagen och volontär.

Skillnader i Kriminalvårdens och frivilligorganisationernas uppgifter

Kriminalvården

Gällande arbetet inom Kriminalvården menar en representant från en anstalt att kriminalvårdarnas kvalitéer främst “ligger inom säkerhetsområdet och brottsprevention - inte att ge barn stöd. Det är därför relevant med den här typen av aktörer [*buff*]”. En annan kriminalvårdare menar att de inom Kriminalvården har en hel del insatser som exempelvis behandlingsprogram och föräldracirklar, men att arbetet med frivilligorganisationerna är kompletterande och binder ihop verksamheten till en helhet, vilket gör samarbetet viktigt. Representanten skriver:

“Hade vi haft allt själva inom myndigheten finns risken att våra uppdrag inte skulle hålla över tid, hänvisat politiska beslut och uppdrag etc. Vi kan inte fokusera på allt samtidigt – och på så sätt är det en mer långsiktig stabilitet med denna samverkan där vi svarar för olika delar under rättsprocess/verkställighet. Många av frivilligorganisationerna har också möjlighet att följa klienten i processen, det spelar då ingen roll var den intagne placeras. Har de då byggt upp en god relation och tillit så behöver denna inte brytas vid förflyttning inom kriminalvården.”

Detta visar dels på de strukturella svårigheter som Kriminalvården står inför, där deras arbetsuppgifter på många sätt är politiskt styrda, dels hur volontärerna kan få en roll som sträcker sig utanför Kriminalvårdens väggar. Där en kriminalvårdare endast har möjligheten att finnas till på anstalten/häktet ifråga, kan volontärer från frivilligorganisationer följa upp och följa med vid eventuella förflyttningar, vilket kan vara en stor trygghet för individen.

En kriminalvårdare från en anstalt hävdar också att det som frivilligorganisationerna gör inte nödvändigtvis är något som Kriminalvården "borde" göra, utan att det fungerar bra som just ett komplement till Kriminalvårdens arbete. På anstalterna kan frivilligorganisationerna stå för "mellanmänsklig kontakt, prosocial samvaro och i vissa fall praktisk hjälp och stöd under tiden i anstalt", i vissa fall också som ett stöd efter frigivningen. Ett exempel där frivilligorganisationernas arbete kan vara ett komplement till Kriminalvårdens arbete beskrev en representant från ett häkte på följande vis:

"Vi har precis introducerat Attention och har stora förhoppningar om att detta kommer falla väl ut för våra klienter, detta då vi ser att vi har många med den typen av besvär (NPF) som Attention är duktiga på att hantera och bemöta, men också för att utbilda och stötta vår egen personal i hur vi, på bästa sätt ska hantera klienter med denna typ av problematik."

Att få sådan praktisk hjälp och verktyg av frivilligorganisationerna som Kriminalvården själva inte kan bidra med, kan också tänkas minska frustrationen som individer kan uppleva kring att inte ha förutsättningar att uppnå de kulturella målen i samhället. Det stöd som frivilligorganisationen erbjuder kan alltså vara brottsförebyggande sett till Mertons (1938, s. 679-680) Strainteorin.

Frivilligorganisationerna

En representant för en frivilligorganisation menar att det finns skillnader mellan Kriminalvårdens och frivilligorganisationernas uppgifter, men understryker att det inte betyder att Kriminalvården är dåliga, utan att de bara har olika funktioner, där alla har sin nyckelroll i förändringsarbetet. Representanten beskriver att det inom frivilligorganisationen arbetar coacher som kan följa den intagne genom fängelsetiden samt en tid efter frigivning. Skillnaden mellan frivilligorganisationers och Kriminalvårdens möjligheter menar hen i detta fall är att frivilligorganisationerna kan bidra med varaktiga relationer, medan kriminalvårdare

kan vara jätteduktiga och motiverande, men sedan kan komma att försvinna ur den intagnas liv, vilket representanten menar blir "ytterligare en brusten relation". Flera frivilligorganisationer tar även upp den egna bakgrunden som ett sätt att skapa förtroende, till exempel genom att de som arbetar inom frivilligorganisationen själva har haft ett kriminellt liv och suttit på anstalt/häkte och därmed vet vad den intagna går igenom. En representant skriver: "Besöken utförs av personer med egen diagnos för att med sig själv som verktyg kunna inspirera klienter till att bättre hantera sin funktionsnedsättning.". En annan representant menar att den egna bakgrunden är betydelsefull, om den används på rätt sätt. Hen menar att mycket tid kan vinnas på det sättet, när det gäller att bygga upp ett förtroende och en relation med den intagne och att fokus istället kan riktas mot kärnproblematiken runt attityder, känslor och tankar. Även Buck (2020, s. 227) menar att peer-mentorer som har samma bakgrund kan stimulera den mimetiska, imiterande processen att lämna brottsligheten, då de snabbare vinner respekt hos de intagna.

Andra praktiska skillnader mellan frivilligorganisationerna och Kriminalvården är att vissa frivilligorganisationer utför olika aktiviteter, till exempel spelar fotboll, fikar, pysslar, sjunger, spelar teater och musik. Detta kan ses som en del av det Hirschi (1969, s. 21) benämner som "involvement", där ett engagemang för konventionella aktiviteter minskar risken för avvikande beteende, då mindre tid kan läggas på att begå brott och mer tid istället läggs på den konventionella aktiviteten. En representant från en frivilligorganisation beskriver också skillnader mellan parterna då Kriminalvården sällan har möjlighet att höra barnens röst och ingen möjlighet att bedriva anhörigstöd, medan frivilligorganisationen ifråga kan lyfta in barnens åsikter och därigenom påverka beslut som myndigheterna fattar. Frivilligorganisationen beskriver också att de kan erbjuda rådgivning till kriminalvårdare i enskilda ärenden, vilket visar att de faktiskt kan behöva stöd utifrån ibland.

Den brottsförebyggande funktionen

Kriminalvården

Representanter från Kriminalvården kan se flera positiva aspekter gällande frivilligorganisationernas arbete, däribland den brottsförebyggande funktionen. Dels kan frivilligorganisationernas arbete göra att de intagna kan bibehålla prosociala kontakter, dels kan det motverka negativa följder av frihetsberövandet, enligt en representant från en anstalt. Arbetet anses också vara en viktig funktion i det återfallsförebyggande arbetet. En

representant från häktet beskriver att de ideella frivilligorganisationerna är “ett mycket välkommet inslag i vår verksamhet som vi bedömer gör skillnad, både på kort och lång sikt. Klienterna är ofta i ett påverkansbart tillstånd under häktningstiden, varför det är viktigt med denna typ av insatser”. Representanten berättar också att det ofta under häktningstiden kommer tankar om att förändra sig, då de intagna har tid för reflektion och att fundera över vad som är viktigt i livet. Uppfattningen är att resultatet inte alltid kommer direkt, men att frivilligorganisationerna har en förmåga att så ett frö hos de häktade. Hen menar att många intagna vittnar om att frivilligorganisationernas stöttning var en viktig del i deras förändring. När det gäller den brottsförebyggande funktionen som frivilligorganisationerna kan bidra med menar hen att det är lättare att se effekter i verksamheter som fokuserar på avhopp, där målet är att personer ska lämna en kriminell livsstil. Frivilligorganisationer som exempelvis RFSU och Röda korset har en verksamhet där utfallet är svårare att bedöma menar hen. En representant från ett annat häkte skriver emellertid, apropå RFSU, att de vet att “många ungdomar och unga vuxna har behov av en mera realistisk syn på sunda och jämställda relationer. Detta gäller såväl hantering av olika relationer samt om sexualitet i mera intima relationer”. En generell bild är trots allt att frivilligorganisationerna, men även Kriminalvården, kan skapa förändring.

Frivilligorganisationerna

När det gäller den brottsförebyggande faktorn i frivilligorganisationernas arbete beskriver en frivilligorganisationens representant att trygga och bra relationer är en skyddsfaktor för att inte hamna i eller för att komma ur en kriminell livsstil. Representanten beskriver att de pratar mycket om sexualitet och relationer då kriminalitet och ett generellt risktagande liv också hänger ihop med sexuellt riskbeteende. Då Kriminalvården generellt inte berör frågan om sexualitet, enligt representanten, kan frivilligorganisationen tänkas vara ett bra komplement i denna fråga. Sett till LeBels m.fl. (2018, s. 154) forskning är också kärleksrelationer och föräldraskap tillsammans med hopp och en förändrad syn på sin identitet en viktig skyddsfaktor för att inte återfalla i brott. Att frivilligorganisationer på olika sätt arbetar med trygga relationer till familjen kan därav ses som brottsförebyggande ur flera olika aspekter. En representant från en frivilligorganisation menar att deras uppdrag är att motivera personer till att lämna kriminalitet och till att bli drogfria, om det problemet finns. En annan representant från en frivilligorganisation beskriver att de använder motivationsgrupper för att så ett frö hos individer och skapa hopp, framtidstro och motivation till förändring. De använder sig även av enskild coachning, där coachen försöker få personen att själv komma

fram till vilka förändringar som behöver göras. Att de använder coachning och Motiverande samtal (MI) som verktyg, att några av coacherna är socialpedagoger och att de dessutom har sina egna erfarenheter som grund i arbetet, tror representanten är en bra mix för att skapa förändring hos de intagna. En annan frivilligorganisation menar att när de intagna får tala om det svåraste, rädslan och oron för sina barn, har de sedan "lättare att fokusera på sig själva, sin utveckling och framtida förändring".

Svårigheter och förbättringspunkter

Kriminalvården

I frågeformulären framkom det att en övergripande svårighet för Kriminalvården var säkerheten och rutiner vid besök av frivilligorganisationer. En representant från ett häkte beskriver att: "Vi har vissa besvär med att ta emot människor utifrån då vi behöver ha ganska mycket lokal introduktion för att man ska kunna arbeta mot våra klienter utan att det ska uppstå säkerhetsrisker.". Hen pekar även på att omsättningen av personal inom vissa frivilligorganisationer gör att det "gång på gång" krävs nya utbildningsinsatser för nya besökande, för att de ska ha möjlighet att få besöka häktet. Detta kan upplevas besvärande för Kriminalvården. En annan representant pekar också på säkerheten som en svårighet: "Säkerhetsaspekterna, och att det kräver en hel del personalresurser, är alltid problematiskt". Denna bild delas av fler representanter där en representant från en anstalt skriver att "utmaningen för kriminalvården med externa aktörer kan vara att de inte har samma erfarenhet av säkerhetsarbete". Även Tholén och Staaf (2018, s. 77) beskriver hur volontärer kräver mycket personalresurser då varje volontär behöver genomgå en individuell säkerhetsbedömning.

När det gäller samarbetet med frivilligorganisationerna nämner en representant att de saknar kontakt med en kvinnojour, eller liknande, för kvinnor med missbruk. Representanten efterfrågar även frivilligorganisationer som arbetar med mäns våld mot kvinnor. En annan sak som nämns är personalens tidsbrist, där representanten menar att om det hade funnits personal som hade haft mer tid, hade samarbeten med fler frivilligorganisationer varit möjligt. En annan förbättringspunkt som en representant nämner är att förståelsen för arbetet som Kriminalvården utför behöver utökas:

"För att vi ska kunna utöva vår verksamhet på bästa sätt behöver vi öka förståelsen kring våra utmaningar för att samhällsmedborgare och i förlängningen våra politiker

ska fatta beslut kring lagar som på bästa sätt möter de utmaningarna KV
[Kriminalvården] står inför.”

Frivilligorganisationerna

Även flera av frivilligorganisationerna pekar på logistiken som en svårighet, där säkerheten påverkar frivilligorganisationernas besök. En representant från en frivilligorganisation skriver: ”Sedan har vi den årligt återkommande sommaren med sommarvikarier på häkten och anstalter, som gör att det är svårt att ha besöksverksamhet under sommaren. Färre i personalstyrkan och de har oftast små kunskaper om besöksverksamheten.”. Detta betonas även av en annan frivilligorganisationens representant som menar att det finns problem inom Kriminalvården gällande underbemanning, stor personalomsättning och bristande utbildning i att möta människor i kris, med psykisk sjukdom och diagnoser. Hen menar att människor som mår dåligt får fel bemötande av Kriminalvården och främst ses som en säkerhetsrisk. Hen menar att bättre villkor för personal, mer personal och trygga personalgrupper skulle förbättra samarbetet med frivilligorganisationerna. Men också att det hade varit bättre om insatser kunde påbörjas redan när intagna kommer in på häktet, så att häktet eller anstalten inte ses som enbart en förvaring. En annan representant menar att en långsiktig finansiering skulle underlätta, om Kriminalvården kunde fatta beslut om statsbidrag för mer än ett år i taget. En annan frivilligorganisation pekar på att det överhuvudtaget är svårt att få kontakt med Kriminalvården:

“För man kan inte ens ringa till en anstalt själv. Man hamnar vid en vakt, som frågar vad man vill, och om dom är välvilliga så kan man [...] till slut få prata med en chef, det är sant, det är en stor betongbunker hela, hela myndigheten.”

Vissa representanter från frivilligorganisationer nämner den moraliska aspekten, där en representant menar att det kan hindra information och viljan att ta del av frivilligorganisationens verksamhet. En annan representant uttrycker att: ”det finns fortfarande ganska starka, vad ska man säga, neandertal-traditioner inom kriminalvården”. De menar att vissa i personalen tycker att frivilligorganisationernas verksamhet är ”ett jävla larv”.

En del representanter från frivilligorganisationer nämner att det varit svårt att få förtroende från Kriminalvården, när de som arbetar inom frivilligorganisationen själva har en bakgrund i

kriminalitet och missbruk. Även Buck (2020, s. 227) diskuterar problematiken om att ex-kriminella volontärer kan bli stämplade för sitt förflutna och deras intentioner ifrågasättas. En representant menar att de tagit sig förbi den utmaningen genom att investera mycket tid och därmed vunnit förtroende. En annan representant berättar att de har haft problem med att hitta rätt personer som kan gå in på häkten och anstalter, då vissa inom frivilligorganisationen misskött sig vid besök på häkten och anstalter och fallit tillbaka i gamla beteenden. Hen menar dock att det har skett organisatoriska förändringar sedan dess och att detta har förändrats.

En svårighet för frivilligorganisationerna som nämns är resursfrågan, där flera frivilligorganisationer uttrycker att de skulle vilja göra mer men att resurserna är för knappa. En representant säger: "Vi får ju förfrågningar mer eller mindre varje dag, framför allt från häktena, för där är man ganska motiverad. Det är en, en viktig plats att faktiskt erbjuda någonting, för där är fönstret för förändring ganska, ganska öppet faktiskt.". En annan sak som nämns är de intagnas skiftande tillgång till frivilligorganisationernas stöd, som ser olika ut beroende på var i landet anstalten eller häktet ligger. En representant menar att detta är något som gäller alla aspekter inom Kriminalvården, att program och utbildningar skiljer sig stort mellan olika anstalter.

En utmaning med frivilligorganisationernas arbete som nämns är avsaknaden av avtal med vissa anstalter, där det kan bli svårt att följa upp en intagen om den flyttas till en anstalt som frivilligorganisationen inte har avtal med. Detta blir ett problem då frivilligorganisationen utger sig för att skapa varaktiga relationer med de intagna. De säger att detta händer "även fast vi har statsbidrag, och man tycker att statsbidraget borde vara en stämpel för att faktiskt få öppna upp". Här tror representanten från frivilligorganisationen att problemet kan lösas genom att informera mer och knyta fler kontakter till anstalterna. Utmaningen är dock det stora antalet anstalter, menar hen.

En annan utmaning som nämns är vikten av att inte lägga sig i politiska samtal och uttala sig om Kriminalvården och andra instansers arbete, vilket representanten från frivilligorganisationen menar att volontärerna handleds i löpande. Hen menar att anledningen till detta dels är för att frivilligorganisationen vill ha en god relation till Kriminalvården och inte bli utestängda, dels för att de vill föregå med gott exempel inför de intagna. De vill visa att Kriminalvården och andra myndigheter är viktiga resurser i de intagnas liv, så att

förtroendet för dessa kan börja växa hos de intagna. Detta handlar om det som Hirschi (1969, s. 23, 26) beskriver som “beliefs”, att en tro på samhällets normer och regler, där även kontakt med myndigheter är en del, kan skapa känslan av gemenskap med samhället och vara en skyddsfaktor för fortsatt brottslighet. Det kan även kopplas till Mertons (1938, s. 679-680) Strainteorin, då frivilligorganisationen ger de intagna verktyg att använda i kontakt med myndigheterna som i sin tur kan ge de intagna förutsättningar att uppnå ett icke-kriminellt liv.

Diskussion

I resultatet av denna studie framkom en överlag positiv bild av volontärsektorn i Sverige utifrån både Kriminalvårdens och frivilligorganisationernas perspektiv. De allra flesta representanterna gav uttryck för att volontärsektorn fyller en viktig funktion inom Kriminalvården och är ett komplement till den egna verksamheten. Vi har emellertid endast undersökt frivilligorganisationer inom volontärsektorn, vilket gör att resultatet enbart kan ses i den kontexten och inte tala för hela volontärsektorns verksamhet. I likhet med tidigare forskning (som exempelvis Olesen och Rosenholm, 2021, s. 65) framkom det en bild av att frivilligorganisationerna är en kontakt med samhället utanför för de intagna, en medmänniska som lyssnar, stöttar och som kan bidra med praktisk hjälp. Vissa representanter från frivilligorganisationer kunde dock ge bilden av att vissa kriminalvårdare är skeptiska och hånfulla mot frivilligorganisationernas verksamheter. Detta framkom inte från representanterna för Kriminalvården som istället lyfte främst positiva faktorer, som att frivilligorganisationerna utför uppgifter som Kriminalvården inte kan eller bör utföra och att deras uppdrag därför är värdefullt.

Att uppfattningarna skiljer sig åt kan eventuellt bero på vilken position representanterna haft. Eventuellt kan representanterna som vi har haft kontakt med ha administrativa uppgifter på Kriminalvården, medan frivilligorganisationerna har haft kontakt med praktiskt arbetande kriminalvårdare. En koppling som kan göras gällande detta är Larsson, Granér & Gundhus (2016, s. 147, 154) resonemang gällande poliser där det framgår att patrullerande poliser ofta har en mer autonom yrkeskultur som även avspeglar sig i praktiken, medan poliser och utredare med administrativa ledningsfunktioner kan ha ett mer legalistiskt förhållningssätt, där regelverk ämnas följas och arbetet syftar till att vara till för allmänheten (Larsson, Granér & Gundhus, 2016, s. 147, 154). Inom Kriminalvården kan detta därmed spegla att kriminalvårdare har en mer autonom yrkeskultur och personer inom Kriminalvården som arbetar administrativt har en legalistisk yrkeskultur. Av svaren på frågeformulären framkommer det dock att de flesta som svarat är kriminalvårdsinspektörer, men vi har även fått svar av handläggare, chefsstöd och anstaltschefer, vilka har en mer administrativ roll. Att svara på ett frågeformulär är dock en administrativ uppgift, vilket kan göra att det autonoma förhållningssättet inte framkommer.

Representanterna från både Kriminalvården och frivilligorganisationerna menar vidare att frivilligorganisationerna som finns på Kriminalvården är en neutral kraft, då de inte har den myndighetsutövande rollen, vilket frekvent tagits upp som en fördel. Detta är också något som Buck (2020, s. 21) talar om, då hon menar att mentorskap kan ses som en mer jämlik praktik när det gäller rehabilitering, då volontärer som själva haft en kriminell bakgrund inte bidrar med en lika stor maktobalans i rehabiliteringssituationen som i klassiskt hierarkiska sådana.

Det som kan försvåra samarbetet mellan parterna idag är främst de byråkratiska delarna, gällande de säkerhetsrutiner som finns när frivilligorganisationerna försöker få tillträde till anstalterna och häktena. Dessa svårigheter har även tagits upp i tidigare forskning. Att det i vissa fall finns ett motstånd mot frivilligorganisationers inblandning i Kriminalvårdens verksamhet kan bero på det som Olesen och Rosenholm (2021, s. 71) diskuterar utifrån en dansk kontext, där Kriminalvårdens bristande insyn i frivilligorganisationernas arbete på anstalter och häkten leder till bristande kunskap från deras sida. För att bidra med en svensk kontext kan vår kartläggning visa att Kriminalvården överlag värdesätter frivilligorganisationernas arbete och att det finns en kunskap om vad de bidrar med. Dock nämner några frivilligorganisationer att det är svårt att etablera nya kontakter och få tillträde till häkte eller anstalt, om häktet eller anstalten har en brist på kunskap om vad frivilligorganisationen kan erbjuda. Detta liknar det som Olesen och Rosenholm kommit fram till.

En reflektion som uppkom under kartläggningens gång var frivilligorganisationernas varierande grad av samarbete med olika anstalter och häkten, där vissa anstalter får många besök av olika frivilligorganisationer, medan andra anstalter bara har en frivilligorganisation som besöker eller ingen alls. Frågan är om ojämlikheten beror på att det är frivilligorganisationer som erbjuder tjänsterna, en eventuell konsekvens av nyliberalismen, och om det hade varit annorlunda om vården erbjudits av Kriminalvården själva? En representant från en frivilligorganisation nämnde att det ofta är den geografiska platsen som avgör om frivilligorganisationen ska kunna samarbeta med anstalterna och häktena och att mycket också beror på frivilligorganisationens resurser. Ett sådant fokus kan göra att vissa intagna får sämre chanser till vård än andra på anstalterna och häktena. En representant från en frivilligorganisation beskriver liknande problem hos Kriminalvården, att utbudet av program och utbildningar skiljer sig mellan olika anstalter. Här finns utrymme för förbättring

ur flera synvinklar.

En begränsning med vår metod är att Kriminalvården samarbetar med fler frivilligorganisationer än de som fått statsbidrag, vilka inte framkom i denna kartläggning. Det kan tänkas att även lokala frivilligorganisationer fyller en viktig funktion då de frivilligorganisationer som får statsbidrag inte har möjlighet att samarbeta med samtliga anstalter och häkten. I fortsatt forskning kan en kartläggning som inkluderar fler frivilligorganisationer anses viktigt. Att genomföra en större studie skulle även möjliggöra en annan sorts metod. Det var flera som svarade utförligt på frågeformulären, men fler intervjuer kan vara fördelaktigt eftersom det kan bidra till en fördjupad analys.

Tomczak & Buck (2019b, s. 289) har menat på att fältet är utforskat. Den forskning som finns hittills har en engelskspråkig kontext eller har fokuserat på de nordiska länderna men inte Sverige specifikt (se exempelvis Abrams, Moreno & Harrikari, 2019 samt Olesen & Rosenholm, 2021). Bäcklin (2021) har studerat könsaspekter inom frivilligorganisationer i Sverige, men inte fokuserat på kartläggning av volontärsektorn. Detta gör att vår kartläggning kan bidra med en svensk kontext till den nordiska forskningen inom fältet och att visa på att frivilligorganisationerna kan bidra med just de saker som Kriminalvården önskar uppnå (stärka de intagnas sociala situation och återanpassning samt tillgodose intagnas behov av mänsklig kontakt med personer som inte har ett myndighetsperspektiv). Avslutningsvis visar kartläggningen att det finns ett behov av att utvärdera och fortsätta forska beträffande volontärsektorns betydelse för rättsväsendet. Det finns även en vilja att samarbeta, både ur Kriminalvårdens och frivilligorganisationernas perspektiv, vilket skapar en stabil grund för samarbetet. Samtidigt visar kartläggningen att det finns utmaningar och förbättringspunkter, vilket ger utrymme för fortsatt forskning inom området.

Litteraturförteckning

Abrams, L. S., Moreno, L., & Harrikari, T. (2019). The Voluntary Sector Role in Youth and Young Adult Justice Services: A Comparative Case Study of Finland and England/Wales. *Youth Justice*, 19(3), 278–298. <https://doi.org/10.1177/1473225419886932>

Allwood, C. M., & Erikson, M. G. (2017). *Grundläggande vetenskapsteori för psykologi och andra beteendevetenskaper*. Studentlitteratur.

Alstam, K., Forkby, T. & Holm, D. (2021). *Ett smörgåsbord av möjligheter – En värderande analys av Passus avhopparstöd för personer som lämnar gäng och kriminalitet*. (Forskningsrapporter i socialt arbete, nr 2). Växjö: Linnéuniversitetet. Från <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1524919/FULLTEXT02.pdf>

Ankarstiftelsen. (u.å). *Om oss*. Hämtad den 2022-04-08, från <https://ankarstiftelsen.se/om-oss/#/>

Attention. (u.å). *Om oss*. Hämtad den 2022-04-08, från <https://attention.se/om-oss/>

Barn och ungdom med förälder/familjemedlem i fängelse. (u.å.a). *Buff ger stöd till barn*. Hämtad 2022-04-08 från <https://buff.se/om-oss/vilka-ar-buff/>

Barn och ungdom med förälder/familjemedlem i fängelse. (u.å.b). *Vår verksamhet*. Hämtad 2022-04-08 från <https://buff.se/verksamhet/>

Brottförebyggande rådet (2003). *KRIS: En kartläggning av föreningen Kriminellas Revansch i Samhället*. https://bra.se/download/18.cba82f7130f475a2f1800015549/1371914730546/2003_7_kris_en_kartlaggning.pdf

Brown, M. & Ross, S. (2010). Mentoring, social capital and desistance: A study of women released from prison. *Australian & New Zealand Journal of Criminology (Australian Academic Press)*, 43(1), pp. 31–50. SAGE publications. https://www.researchgate.net/publication/249916152_Mentoring_Social_Capital_and_Desist

ance A Study of Women Released from Prison

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Liber.

Buck, G. (2020). *Peer mentoring in criminal justice*. Routledge.

Bäcklin, E. (2021). Supporting Masculinities: Wounded Healing and Masculinity in Peer Support Organizations for People with Experiences of Criminality and Substance Abuse. *Victims & Offenders*, 1–21. <https://doi.org/10.1080/15564886.2021.1974993>

Ceccato, V. & Dolmén, L. (2013). Crime prevention in rural Sweden. *European Journal of Criminology*, 10(1), 89–112.

<https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1477370812457763>

Fryshuset. (u.å). *Passus*. Hämtad 2022-04-08 från

<https://www.fryshuset.se/verksamhet/passus/>

Frälsningsarmén. (u.å). Våra målgrupper. Hämtad 2022-04-08 från

<https://www.fralsningsarmen.se/varsolsamtalscenter/vi-erbjuder/vara-malgrupper/>

Gallo, C., & Svensson, K. (2019). *Victim support and the welfare state*. Routledge, Taylor and Francis Group.

Girard, R. (1997). Mimetic Desire in the Underground: Feodor Dostoevsky. In: R. Girard & R. Doran. (Eds.), *Mimesis and theory: Essays on literature and criticism, 1953–2005*. (pp. 246-262). Stanford University Press.

Hirschi, T. (1969). *Causes of Delinquency*. University of California Press.

Karlsson, J. & Pettersson, T. (2006). Det blir vad vi gör det till! I L. Roxell & E. Tiby (Red.), *Frågor, fält och filter: kriminologisk metodbok* (s.57-83). Studentlitteratur.

Kriminalvården. (2018). *Kriminalvårdens riktlinjer för samverkan med civilsamhället m.m.* (2018:7). <https://rfs.se/wp-content/uploads/2018/08/Riktlinjer-fo%CC%88r-samverkan-med->

[civilsamha%CC%88llet-mm-2018.7-1.0.pdf](#)

Kriminalvården. (2022). *Hitta och kontakta*. Hämtad 2022-03-29 från https://www.kriminalvarden.se/kontakt/hitta-till-oss/#checked_values=583&keyword=

Kriminalvården. (u.å.a). *Organisationer som fått bidrag*. Hämtad 2022-04-07 från <https://www.kriminalvarden.se/om-kriminalvarden/samverkan-och-samarbete/statsbidrag-ansok/organisationer-som-fatt-bidrag/>

Kriminalvården. (u.å.b). *Statsbidrag*. Hämtad 2022-04-08 från <https://www.kriminalvarden.se/om-kriminalvarden/samverkan-och-samarbete/statsbidrag-ansok/>

KRIS. (2017). KRIS: Vad vi är och vad vi gör. https://kris.a.se/pdf/KRIS_Infoblad_2017_A4_4sidig_rev_2017-10-16.pdf

Larsson, P., Granér, R., & Gundhus, H.O.I. (2016). *Polisvetenskap: En introduktion*. Studentlitteratur.

LeBel, T.P., Burnett, R., Maruna, S. & Bushway, S. (2008). The “chicken and egg” of subjective and social factors in desistance from crime. *European Journal of Criminology*, 5(2), pp. 131–159. SAGE publications. https://www.researchgate.net/publication/238433603_The_Chicken_and_Egg_of_Subjective_and_Social_Factors_in_Desistance_from_Crime

Merton, R. (1938). Social structure and anomie. *American Sociological Review*, 3(5), pp. 672- 682. <https://doi.org/10.2307/2084686>

Nordic Research Council for Criminology. (2022). *NSfK awards 3 000 000 NOK in research grants to Nordic projects in criminology*. Från <https://www.nsfk.org/news/nsfk-awards-3-000-000-nok-in-research-grants-to-nordic-projects-in-criminology/>

Nyberg, L. (2016). Nyliberalism, politik och ekonomi: Introduktion till Mirowski och Read. *Fronesis*, 54-55, s.194-205. <https://fronesis.nu/wp-content/uploads/2018/04/FR05411.pdf>

Olesen, A., & Rosenholm, A. B. (2021). Frivillige organisationers resocialiserende arbejde i Kriminalforsorgens institutioner. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab*, 108(1), 59–76.
<https://doi.org/10.7146/ntfk.v108i1.125564>

Process Kedjan. (u.å.a). *Kriminalvården*. Hämtad 2022-04-08 från
<https://processkedjan.se/kriminalvarden/>

Process Kedjan. (u.å.b). *Ungdomsverksamhet*. Hämtad 2022-04-08 från
<https://processkedjan.se/ungdomsverksamhet/>

Prop. 2009/10:135. *En ny fängelse- och häkteslagstiftning*.
<https://www.regeringen.se/49bb5d/contentassets/ab605c1a2a5a48fbb0a79d31611572f1/en-ny-fangelse--och-hakteslagstiftning-prop.-200910135>

Riksförbundet frivilliga samhällsarbetare. (u.å). *Besökare på häkten och anstalter*. Hämtad 2022-04-08 från RFS <https://rfs.se/frivilliguppdragen/besokare-pa-hakten-och-anstalter/>

Riksförbundet för sexuell upplysning. (u.å). *RFSU:s samarbete med Kriminalvården*. Hämtad 2022-04-08 från <https://www.rfsu.se/vad-vi-gor/i-sverige/krim/>

Riksskådebanan. (u.å). *Riksskådebanan har fått 1 miljon kronor från Kriminalvården till sitt projekt Kultur För Livet*. Hämtad 2022-04-08 från <http://www.xn--skdebanan-62a.se/riks/index.html>

Schreier, M. (2012). *Qualitative content analysis in practice*. SAGE Publications Ltd.

Skådebanan. (u.å). *Skådebanan - en demokratirörelse*. Hämtad 2022-04-08 från
<http://www.xn--skdebanan-62a.se/>

Somalilandförening i Malmö. (u.å). *Om oss*. Hämtad 2022-04-08, från
<https://www.somalilandforening.se/about/>

Svenska röda korset. (u.å). *Stöd till häktade och intagna på anstalter*. Hämtad 2022-04-08 från <https://www.rodakorset.se/fa-hjalp/stod-till-haktade-och-intagna-pa-anstalter/>

Sveriges kristna råd. (2021). *Verksamhetsberättelse 2021: Sveriges kristna råd, åren 2019–2020*. <https://www.skr.org/wp-content/uploads/2021/04/skr-verksamhetsberattelse-2021.pdf>

Tholén, L. & Staaf, A. (2018). Livet i fängelse. I A. Björkhagen Turesson & A. Staaf (Red.), *Kriminalvården – innanför och utanför* (s.45-78). Studentlitteratur.

Tomczak, P., & Buck, G. (2019a). The Penal Voluntary Sector: A Hybrid Sociology. *The British Journal of Criminology*, 59(4), 898–918. <https://doi.org/10.1093/bjc/azy070>

Tomczak, P., & Buck, G. (2019b). The Criminal Justice Voluntary Sector: Concepts and an Agenda for an Emerging Field. *The Howard Journal of Crime and Justice*, 58(3), 276–297. <https://doi.org/10.1111/hojo.12326>

Vetenskapsrådet. (2017). *God forskningssed*. Från https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25b05/1529480532631/God-forskningssed_VR_2017.pdf

Vägen ut. (2020). *Verksamhetsberättelse Vägen ut! Kooperativen 2020*. Från https://vagenut.coop/wp-content/uploads/2021/06/VU_AR_2020_TT_webb.pdf

Bilagor

Bilaga 1 - Frågeformuläret

Hej!

Vi heter Julia Jennerstig och Elin Hedlund Eriksson och vi är två kriminologstudenter från Högskolan i Gävle som just påbörjat vårt examensarbete. Vi ska göra en kartläggning av volontärsektorn* inom Kriminalvården för att få en överblick över området i Sverige. Detta kommer även kunna möjliggöra vidare forskning om volontärsektorns effekt och funktion. Därför vill vi gärna ha svar på några frågor som vi bifogar nedan. För oss är det väldigt viktigt att få svar på frågorna för att kunna ge en rättvis och tydlig bild av volontärsektorn i Sverige, så vi är tacksamma om ni tar er tid att svara så snart som möjligt.

Det är helt frivilligt att delta och eventuell känslig information kommer att behandlas konfidentiellt. Hör gärna av er om något är otydligt, annars ser vi fram emot ert svar.

Ha en bra dag!

Med vänlig hälsning,

Julia Jennerstig och Elin Hedlund Eriksson

**Volontärsektorn innefattar ideella icke-lagstiftade krafter, t.ex. organisationer, som stöttar kriminella individer, brottsoffer och familjer som på något sätt påverkats av kriminalitet (Quinn, 2020; Tomczak, 2016). Exempel på organisationer är Röda Korset, KRIS och liknande.*

Frågeformuläret

1. Vilka ideella aktörer samarbetar ni med på er anstalt/häkte? Nämn samtliga som ni samarbetar med just nu.
2. Vilken organisation är den största samarbetspartnern?

3. Vad har dessa aktörer för uppgift? Skriv varje ideell aktör för sig.
4. Vilken är deras funktion? Skriv varje ideell aktör för sig.
5. Anser ni att de ideella aktörerna är relevanta för verksamheten?
 - Isåfall på vilket sätt?
 - Om inte, varför? Beskriv gärna utförligt.
6. Vill ni tillägga någon ytterligare information om ämnet?
7. Kan ni tänka er att delta i en intervju om detta ämne?

Bilaga 2 - Påminnelse frågeformulär

Hej!

Vi heter Julia Jennerstig och Elin Hedlund Eriksson och vi är två kriminologstudenter från Högskolan i Gävle som just påbörjat vårt examensarbete. Vi hörde av oss till er förra veckan och vill gärna skicka en påminnelse om att besvara våra frågor om volontärsektorn, något som är viktigt för att öka kunskapen inom området och möjliggöra vidare forskning om volontärsektorns effekt och funktion. Vi ska göra en kartläggning av volontärsektorn* inom Kriminalvården för att få en överblick över området i Sverige så för oss är det väldigt viktigt att få svar på frågorna för att kunna ge en rättvis och tydlig bild av volontärsektorn. Vi vore tacksamma om ni tar er tid att svara så snart som möjligt!

Det är helt frivilligt att delta och eventuell känslig information kommer att behandlas konfidentiellt. Hör gärna av er om något är otydligt, annars ser vi fram emot ert svar.

Ha en bra dag!

Med vänlig hälsning,

Julia Jennerstig och Elin Hedlund Eriksson

**Volontärsektorn innefattar ideella icke-lagstiftade krafter, t.ex. organisationer, som stöttar kriminella individer, brottsoffer och familjer som på något sätt påverkats av kriminalitet (Quinn, 2020; Tomczak, 2016). Exempel på organisationer är Röda Korset, KRIS och liknande.*

1. Vilka ideella aktörer samarbetar ni med på er anstalt/häkte? Nämn samtliga som ni samarbetar med just nu.
2. Vilken organisation är den största samarbetspartnern?
3. Vad har dessa aktörer för uppgift? Skriv varje ideell aktör för sig.

4. Vilken är deras funktion? Skriv varje ideell aktör för sig.
5. Anser ni att de ideella aktörerna är relevanta för verksamheten?
 - Isåfall på vilket sätt?
 - Om inte, varför? Beskriv gärna utförligt.
6. Vill ni tillägga någon ytterligare information om ämnet?
7. Kan ni tänka er att delta i en intervju om detta ämne?

Bilaga 3 - Frågeformulär till Regionerna

Hej!

Vi heter Julia Jennerstig och Elin Hedlund Eriksson och vi är två kriminologstudenter från Högskolan i Gävle som just påbörjat vårt examensarbete. Vi ska göra en kartläggning av volontärsektorn* inom Kriminalvården för att få en överblick över området i Sverige. Detta kommer även kunna möjliggöra vidare forskning om volontärsektorns effekt och funktion. Vi har kontaktat samtliga häkten och anstalter med ett frågeformulär som ni ser nedan, men vissa har tyvärr inte haft möjlighet att svara på grund av tidsbrist. Vi har haft kontakt med [namn] och hon skickade en tabell med den planerade verksamheten för år 2022 där det framgår vilka anstalter och häkten som har samarbete med vilka organisationer, samt vad deras funktion och uppgift på anstalten/häktet är. Finns det möjlighet att få liknande från er region?

Det är helt frivilligt att delta och eventuell känslig information kommer att behandlas konfidentiellt. Hör gärna av er om något är otydligt, annars ser vi fram emot ert svar.

Ha en bra dag!

Med vänlig hälsning,

Julia Jennerstig och Elin Hedlund Eriksson

Frågeformuläret som skickats till anstalter och häkten

(ni behöver alltså inte besvara dessa frågor)

1. Vilka ideella aktörer samarbetar ni med på er anstalt/häkte? Nämn samtliga som ni samarbetar med just nu.
2. Vilken organisation är den största samarbetspartnern?
3. Vad har dessa aktörer för uppgift? Skriv varje ideell aktör för sig.
4. Vilken är deras funktion? Skriv varje ideell aktör för sig.

5. Anser ni att de ideella aktörerna är relevanta för verksamheten?
 - Isåfall på vilket sätt?
 - Om inte, varför? Beskriv gärna utförligt.

6. Vill ni tillägga någon ytterligare information om ämnet?

7. Kan ni tänka er att delta i en intervju om detta ämne?

Bilaga 4 - Kompletterande frågor till representanter på Kriminalvården

Detta är kompletterande frågor till de representanter på Kriminalvården som tackat ja till vidare kontakt.

Hej igen!

Tack för att ni kunde tänka er att svara på ytterligare frågor om de ideella organisationernas samarbete med Kriminalvården. Efter att ha gått igenom många svar har vi kommit fram till att vi skulle vilja ta del av fler tankar gällande dessa aspekter:

1. Hur ser ni på det ökade samarbetet med ideella organisationer? Hade ni önskat att det varit annorlunda? Hade Kriminalvården exempelvis velat sköta dessa uppgifter om möjligheten hade funnits? Varför/varför inte?

2. Upplever ni några svårigheter gällande samarbetet med de ideella organisationerna? I så fall, vad? Vad hade kunnat förbättras?

3. Vad kompletterar de ideella organisationerna med till verksamheten i stort?

** Med detta syftar vi på de omstruktureringar som skett efter 90-talet, där välfärden decentraliserats på många sätt och där ansvar och finansiering alltmer delas mellan statliga, privata och frivilliga organisationer (Gallo & Svensson, 2019; Tomczak & Buck, 2019).*

Tack på förhand!

Med vänliga hälsningar,

Julia Jennerstig och Elin Hedlund Eriksson

Bilaga 5 - Frågor till frivilligorganisationerna

Hej!

Vi heter Julia Jennerstig och Elin Hedlund Eriksson och vi är två kriminologstudenter från Högskolan i Gävle som just påbörjat vårt examensarbete. Vi ska göra en kartläggning av volontärsektorn* inom Kriminalvården för att få en överblick över området i Sverige. Detta kommer även kunna möjliggöra vidare forskning om volontärsektorns effekt och funktion. Därför vill vi gärna ha svar på några frågor som vi bifogar nedan. För oss är det väldigt viktigt att få svar på frågorna för att kunna ge en rättvis och tydlig bild av volontärsektorn i Sverige, så vi är tacksamma om ni tar er tid att svara så snart som möjligt.

Det är helt frivilligt att delta och eventuell känslig information kommer att behandlas konfidentiellt. Hör gärna av er om något är otydligt, annars ser vi fram emot ert svar.

Ha en bra dag!

Med vänlig hälsning,

Julia Jennerstig och Elin Hedlund Eriksson

**Volontärsektorn innefattar ideella icke-lagstiftade krafter, t.ex. organisationer, som stöttar kriminella individer, brottsoffer och familjer som på något sätt påverkats av kriminalitet (Quinn, 2020; Tomczak, 2016). Exempel på organisationer är Röda Korset, KRIS och liknande.*

Frågeformuläret:

1. Vilken typ av samarbete har ni med Kriminalvården?
2. Om ni arbetar med Kriminalvården på anstalter och häkten, vad anser ni är ert uppdrag och funktion på de anstalter/häkten ni arbetar med?
3. Vad anser ni att ni kompletterar Kriminalvårdens arbete med?

4. Ser ni några svårigheter eller någon problematik gällande ert arbete på anstalter/häkten?

5. Finns det någon del av samarbetet som skulle kunna förbättras? Vad och isåfall varför?

Bilaga 6 - Planerad verksamhet på Kriminalvården år 2022

Organisation	Region	Verksamhetsställe	A/H	Planerad verksamhet 2022
Attention	Region Stockholm	A Asptuna	A	Besöksverksamhet om NPF
Bufff	Region Stockholm	A Asptuna	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
Process Kedjan	Region Stockholm	A Asptuna	A	Motivationsgrupp 10st, indiv träffar 12st
Bufff	Region Stockholm	A Beateberg	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
Fryshuset	Region Stockholm	A Beateberg	A	Infoträff, indiv coaching
Bufff	Region Väst	A Borås	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 2 besök.
RFSU	Region Väst	A Borås	A	Samtal med klienter om sexuell hälsa och relationer
Räddningsmissionen	Region Väst	A Borås	A	Uppsökande verksamhet till klienter som har barn eller unga syskon
SKR	Region Väst	A Borås	A	Besöksverksamhet
Bufff	Region Väst	A Brinkeberg	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
Röda korset	Region Väst	A Brinkeberg	A	Besöksverksamhet
SKR	Region Väst	A Brinkeberg	A	Besöksverksamhet
Bufff	Region Syd	A Fosie	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
Fryshuset	Region Syd	A Fosie	A	Infoträff, indiv coaching
SKR	Region Syd	A Fosie	A	Besöksverksamhet
Bufff	Region Stockholm	A Färingsö	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
Process Kedjan	Region Stockholm	A Färingsö	A	Motivationsgrupp 10 st
RFSU	Region Stockholm	A Färingsö	A	Samtal med klienter om sexuell hälsa och relationer
SKR	Region Stockholm	A Färingsö	A	Besöksverksamhet
Bufff	Region Nord	A Gruvberget	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 4 besök
Ankarstiftelsen	Region Nord	A Gävle	A	Enskilda samtal

Bufff	Region Nord	A Gävle	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, Även H Bomhus, 8 besök
KRIS	Region Nord	A Gävle	A	Besök, stöd vid perm o vf
Röda korset	Region Nord	A Gävle	A	Besöksverksamhet
SKR	Region Nord	A Gävle	A	Besöksverksamhet
Bufff	Region Stockholm	A Hall	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
Fryshuset	Region Stockholm	A Hall	A	indv coaching
SKR	Region Stockholm	A Hall	A	Besöksverksamhet
Bufff	Region Väst	A Halmstad	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
Fryshuset	Region Väst	A Halmstad	A	Infoträff, indv coaching
Röda korset	Region Väst	A Halmstad	A	Besöksverksamhet
Bufff	Region Nord	A Haparanda	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 3 besök
RFSU	Region Nord	A Haparanda	A	Samtal med klienter om sexuell hälsa och relationer
Skådebanan	Region Nord	A Haparanda	A	Konst &kultur (Drama)
Bufff	Region Mitt	A Hinseberg	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
Fryshuset	Region Mitt	A Hinseberg	A	Infoträff, indv coaching, Via Stiftelsen Drottning Sophias skyddshem
RFS	Region Mitt	A Hinseberg	A	Besöksgrupper
SKR	Region Mitt	A Hinseberg	A	Besöksverksamhet
SKR	Region Mitt	A Hinseberg	A	Besöksverksamhet
Skådebanan	Region Mitt	A Hinseberg	A	Konst & kultur (Skrivarcirkel)
Ankarstiftelsen	Region Mitt	A Hällby	A	Motivationsgrupp, ens samtal
Bufff	Region Mitt	A Hällby	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.

Process Kedjan	Region Mitt	A Hällby	A	Motivationsgrupp 10st, indiv träffar 17st
SKR	Region Mitt	A Hällby	A	Besöksverksamhet
Bufff	Region Nord	A Härnösand	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 4 besök
Bufff	Region Väst	A Högsbo	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 2 besök.
RFS	Region Väst	A Högsbo	A	Besöksgrupper
Räddningsmissionen	Region Väst	A Högsbo	A	Uppsökande verksamhet till klienter som har barn eller unga syskon.
SKR	Region Väst	A Högsbo	A	Besöksverksamhet
Stadsmissionen	Region Väst	A Högsbo	A	Uppsökande verksamhet och stödjande verksamhet efter vf
Bufff	Region Väst	A Johannesberg	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 4 besök
SKR	Region Väst	A Johannesberg	A	Besöksverksamhet
Bufff	Region Öst	A Kalmar	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 9 besök
SKR	Region Öst	A Kalmar	A	Planeras att starta besöksverk.
Bufff	Region Mitt	A Karlskoga	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 8 besök
RFS	Region Mitt	A Karlskoga	A	Besöksgrupper
SKR	Region Mitt	A Karlskoga	A	Besöksverksamhet
Bufff	Region Öst	A Kolmården	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
Bufff	Region Syd	A Kristianstad	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
Fryshuset	Region Syd	A Kristianstad	A	Infoträff, indiv coaching
Röda korset	Region Syd	A Kristianstad	A	Besöksverksamhet
Skådebanan	Region Syd	A Kristianstad	A	Konst & kultur (skapa musik)

Buff	Region Mitt	A Kumla	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 18 besök
Fryshuset	Region Mitt	A Kumla	A	indv coachning
Röda korset	Region Mitt	A Kumla	A	Besöksverksamhet
SKR	Region Mitt	A Kumla	A	Besöksverksamhet
Buff	Region Nord	A Ljustadalen	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 4 besök
KRIS	Region Nord	A Ljustadalen	A	Besök, stöd vid perm o vf
Attention	Region Nord	A Luleå	A	Besöksverksamhet om NPF
Buff	Region Nord	A Luleå	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
RFSU	Region Nord	A Luleå	A	Samtal med klienter om sexuell hälsa och relationer
Röda korset	Region Nord	A Luleå	A	Besöksverksamhet
Ankarstiftelsen	Region Mitt	A Mariefred	A	Motivationsgr, ens samtal
Buff	Region Mitt	A Mariefred	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
Process Kedjan	Region Mitt	A Mariefred	A	Motivationsgrupp 20st, Individuella samtal 17st
Buff	Region Stockholm	A Norrtälje	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
Fryshuset	Region Stockholm	A Norrtälje	A	Infoträff, indv coachning
Process Kedjan	Region Stockholm	A Norrtälje	A	Motivationsgrupp 18 st, indv träffar 20 st
SKR	Region Stockholm	A Norrtälje	A	Besöksverksamhet
Buff	Region Mitt	A Nyköping	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 11 besök
Röda korset	Region Mitt	A Nyköping	A	Besöksverksamhet
SKR	Region Mitt	A Nyköping	A	Planeras att starta besöksverk.
Buff	Region Syd	A Ringsjön	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 8 besök

Fryshuset	Region Syd	A Ringsjön	A	Infoträff, indiv coachning
Bufff	Region Väst	A Rödjan	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 3 besök
SKR	Region Väst	A Rödjan	A	Besöksverksamhet
Bufff	Region Väst	A Sagsjön	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 4 besök
RFS	Region Väst	A Sagsjön	A	Besöksgrupper
Räddningsmissionen	Region Väst	A Sagsjön	A	Uppsökande verksamhet till klienter som har barn eller unga syskon
SKR	Region Väst	A Sagsjön	A	Besöksverksamhet
Bufff	Region Mitt	A Salberga	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
SKR	Region Mitt	A Salberga	A	Besöksverksamhet
Bufff	Region Nord	A Saltvik	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 4 besök
Bufff	Region Öst	A Skenäs	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
RFS	Region Öst	A Skenäs	A	Besöksgrupper
RFS	Region Väst	A Skogome	A	Besöksgrupper
Räddningsmissionen	Region Väst	A Skogome	A	Uppsökande verksamhet till klienter som har barn eller unga syskon
SKR	Region Väst	A Skogome	A	Besöksverksamhet
Ankarstiftelsen	Region Öst	A Skänninge	A	Motivationsgr, ens samtal (Egen finansiering från Ankarstiftelsen)
Bufff	Region Öst	A Skänninge	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon. Även Häktet, 11 besök.
Frälsningsarmen	Region Öst	A Skänninge	H	Uppsökande verksamhet på häktesdelen riktad till föräldrar, barn och syskon
Skådebanan	Region Öst	A Skänninge	A	Konst & kultur (Körsång)
Ankarstiftelsen	Region Stockholm	A Storboda	A	Motivationsgr, ens samtal
Bufff	Region Stockholm	A Storboda	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
Bufff	Region Stockholm	A Svartsjö	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
SKR	Region Stockholm	A Svartsjö	A	Besöksverksamhet

Buff	Region Nord	A Sörbyn	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
KRIS	Region Nord	A Sörbyn	A	Besök, stöd vid perm o vf
RFS	Region Nord	A Sörbyn	A	Besöksgrupper
SKR	Region Nord	A Sörbyn	A	Besöksverksamhet
Stadsmissionen	Region Nord	A Sörbyn	A	Kumululus (Barnperspek) 1 ggr/mån
Buff	Region Väst	A Tidaholm	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 5 besök
Frälsningsarmén	Region Väst	A Tidaholm	H	Uppsökande verksamhet på häktesdelen riktad till föräldrar, barn och syskon
Frälsningsarmén	Region Väst	A Tidaholm	A	Uppsökande verksamhet riktad till föräldrar, barn och syskon individuellt eller i grupp
SKR	Region Väst	A Tidaholm	A	Besöksverksamhet
Buff	Region Mitt	A Tillberga	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
Buff	Region Syd	A Tygelsjö	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
Fryshuset	Region Syd	A Tygelsjö	A	Infoträff, indiv coachning
Buff	Region Stockholm	A Täby	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
Fryshuset	Region Stockholm	A Täby	A	Infoträff, indiv coachning
Process Kedjan	Region Stockholm	A Täby	A	Motivationsgrupp 10st , indiv träffar 18st
RFSU	Region Stockholm	A Täby	A	Samtal med klienter om sexuell hälsa och relationer
Buff	Region Nord	A Umeå	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
KRIS	Region Nord	A Umeå	A	Besök, stöd vid perm o vf
RFS	Region Nord	A Umeå	A	Besöksgrupper
SKR	Region Nord	A Umeå	A	Besöksverksamhet
Stadsmissionen	Region Nord	A Umeå	A	Kumululus (Barnperspek) 1 ggr/mån
Buff	Region Öst	A Västervik	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
Buff	Region Syd	A Ystad	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 10 besök.
RFS	Region Syd	A Ystad	A	Besöksgrupper

RFSU	Region Syd	A Ystad	A	Samtal med klienter om sexuell hälsa och relationer
SKR	Region Syd	A Ystad	A	Besöksverksamhet
Ankarstiftelsen	Region Stockholm	A Österåker	A	Motivationsgr, ens samtal
Bufff	Region Stockholm	A Österåker	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
Fryshuset	Region Stockholm	A Österåker	A	Infoträff, indiv coachning
KRIS	Region Stockholm	A Österåker	A	Besök, stöd vid perm o vf
Process Kedjan	Region Stockholm	A Österåker	A	Motivationsgrupp 20st , indiv träffar 28st
Skådebanan	Region Stockholm	A Österåker	A	Konst &kultur (Konst)
Attention	Region Väst	A Östragård	A	Besöksverksamhet om NPF
Bufff	Region Väst	A Östragård	A	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
Skådebanan	Region Väst	A Östragård	A	Konst &kultur (Drama)
Fryshuset	Region Stockholm	A/H Färingsö	A/H	Infoträff H, indiv coachning A + H Via Stiftelsen Drottning Sophias skyddshem
KRIS	Region Nord	H Bomhus	H	Besök, stöd vid perm o vf
Bufff	Region Väst	H Borås	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 2 besök.
Räddningsmissionen	Region Väst	H Borås	H	Uppsökande verksamhet till klienter som har barn eller unga syskon
Röda korset	Region Väst	H Borås	H	Besöksverksamhet
Bufff	Region Nord	H Falun	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 4 besök
Röda korset	Region Nord	H Falun	H	Besöksverksamhet
SKR	Region Nord	H Falun	H	Besöksverksamhet
Skådebanan	Region Nord	H Falun	H	Konst &kultur (biblioterapi - skrivande och samtal om korta texter)
Bufff	Region Nord	H Gävle	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon (Polishuset), 6 besök
SKR	Region Nord	H Gävle	H	Besöksverksamhet
Bufff	Region Väst	H Göteborg	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 9 besök
Fryshuset	Region Väst	H Göteborg	H	Grupp, enskilda samtal
RFSU	Region Väst	H Göteborg	H	Samtal med klienter om sexuell hälsa och relationer

Räddningsmissionen	Region Väst	H Göteborg	H	Uppsökande verksamhet till klienter som har barn eller unga syskon
Röda korset	Region Väst	H Göteborg	H	Besöksverksamhet
Bufff	Region Syd	H Helsingborg	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 11 besök
Fryshuset	Region Syd	H Helsingborg	H	Infoträff, indiv coachning
Röda korset	Region Syd	H Helsingborg	H	Besöksverksamhet, avser båda häktena.
Ankarstiftelsen	Region Stockholm	H Huddinge	H	Uppsökande, ens samtal
Bufff	Region Stockholm	H Huddinge	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 11 besök
Fryshuset	Region Stockholm	H Huddinge	H	indv coachning
RFSU	Region Stockholm	H Huddinge	H	Samtal med klienter om sexuell hälsa och relationer
Röda korset	Region Stockholm	H Huddinge	H	Besöksverksamhet
Bufff	Region Öst	H Jönköping	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 11 besök
Frälsningsarmen	Region Öst	H Jönköping	H	Uppsökande verksamhet riktad till föräldrar, barn och syskon
RFS	Region Öst	H Jönköping	H	Besöksgrupper
SKR	Region Öst	H Jönköping	H	Besöksverksamhet
Bufff	Region Öst	H Kalmar	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 9 besök
Bufff	Region Syd	H Karlskrona	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 2 besök.
Bufff	Region Mitt	H Karlstad	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 10 besök.
Röda korset	Region Mitt	H Karlstad	H	Besöksverksamhet
Bufff	Region Syd	H Kristianstad	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 10 besök.
Röda korset	Region Syd	H Kristianstad	H	Rekrytering av volontärer pågår, planerad uppstart under 2022
Bufff	Region Stockholm	H Kronoberg	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 11 besök
Fryshuset	Region Stockholm	H Kronoberg	H	Infoträff, indiv coachning
Process Kedjan	Region Stockholm	H Kronoberg	H	Motivationsgrupp 24 st, indiv träffar
RFS	Region Stockholm	H Kronoberg	H	Erbjudande om samverkan under 2022 (Frivårdsturné)
Röda korset	Region Stockholm	H Kronoberg	H	Besöksverksamhet

Bufff	Region Nord	H Luleå	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
Röda korset	Region Nord	H Luleå	H	Besöksverksamhet
Bufff	Region Syd	H Malmö	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 10 besök.
Fryshuset	Region Syd	H Malmö	H	Infoträff, indiv coachning
RFS	Region Syd	H Malmö	H	Besöksgrupper
RFSU	Region Syd	H Malmö	H	Samtal med klienter om sexuell hälsa och relationer
Röda korset	Region Syd	H Malmö	H	Rekrytering av volontärer pågår, planerad uppstart under 2022
Bufff	Region Väst	H Mariestad	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 4 besök
SKR	Region Väst	H Mariestad	H	Besöksverksamhet
Bufff	Region Öst	H Norrköping	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 11 besök
Röda korset	Region Öst	H Norrköping	H	Besöksverksamhet
Bufff	Region Mitt	H Nyköping	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 11 besök
Röda korset	Region Mitt	H Nyköping	H	Besöksverksamhet
Bufff	Region Mitt	H Salberga	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 11 besök
KRIS	Region Nord	H Saltvik	H	Besök, stöd vid perm o vf
Röda korset	Region Nord	H Saltvik	H	Besöksverksamhet
Ankarstiftelsen	Region Stockholm	H Sollentuna	H	Motivationsgr, ens samtal (Egen finansiering från Ankarstiftelsen)
Bufff	Region Stockholm	H Sollentuna	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 11 besök
Fryshuset	Region Stockholm	H Sollentuna	H	indv coachning
Process Kedjan	Region Stockholm	H Sollentuna	H	Motivationsgrupp 40 st , indiv träffar 40 st
RFSU	Region Stockholm	H Sollentuna	H	Samtal med klienter om sexuell hälsa och relationer
Röda korset	Region Stockholm	H Sollentuna	H	Besöksverksamhet
Bufff	Region Syd	H Trelleborg	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 6 besök.
Bufff	Region Väst	H Uddevalla	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 9 besök
RFS	Region Väst	H Uddevalla	H	Besöksgrupper
Röda korset	Region Väst	H Uddevalla	H	Besöksverksamhet
Bufff	Region Nord	H Umeå	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 9 besök
KRIS	Region Nord	H Umeå	H	Besök, stöd vid perm o vf
RFS	Region Nord	H Umeå	H	Besöksgrupper
Röda korset	Region Nord	H Umeå	H	Besöksverksamhet
Stadsmissionen	Region Nord	H Umeå	H	Kumulus (Barnperspek) 2 ggr/mån

Bufff	Region Mitt	H Uppsala	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 4 besök
Process Kedjan	Region Mitt	H Uppsala	H	Individuella samtal 15st
Röda korset	Region Mitt	H Uppsala	H	Besöksverksamhet
Bufff	Region Öst	H Visby	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 2 besök.
RFS	Region Öst	H Visby	H	Besöksgrupper
Attention	Region Öst	H Växjö	H	Besöksverksamhet om NPF
Bufff	Region Öst	H Växjö	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 11 besök.
Frälsningsarmen	Region Öst	H Växjö	H	Uppsökande verksamhet riktad till föräldrar, barn och syskon
Röda korset	Region Öst	H Växjö	H	Besöksverksamhet
Bufff	Region Syd	H Ystad	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 10 besök.
Röda korset	Region Syd	H Ystad	H	Rekrytering av volontärer pågår, planerad uppstart under 2022
Bufff	Region Mitt	H Örebro	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 10 besök
RFS	Region Mitt	H Örebro	H	Besöksgrupper
Röda korset	Region Mitt	H Örebro	H	Besöksverksamhet
Bufff	Region Nord	H Östersund	H	Stöd och rådgivning föräldrar, barn och yngre syskon, 2 besök.
Röda korset	Region Nord	H Östersund	H	Besöksverksamhet

Tabell 2: Här visas frivilligorganisationernas planerade verksamhet på anstalter (A) och häkten (H) hos Kriminalvården år 2022. Tabellen visar först anstalterna i bokstavsordning och sedan häkten i bokstavsordning.